

Vliv klimatických změn na ptačí populace

Jiří Reif

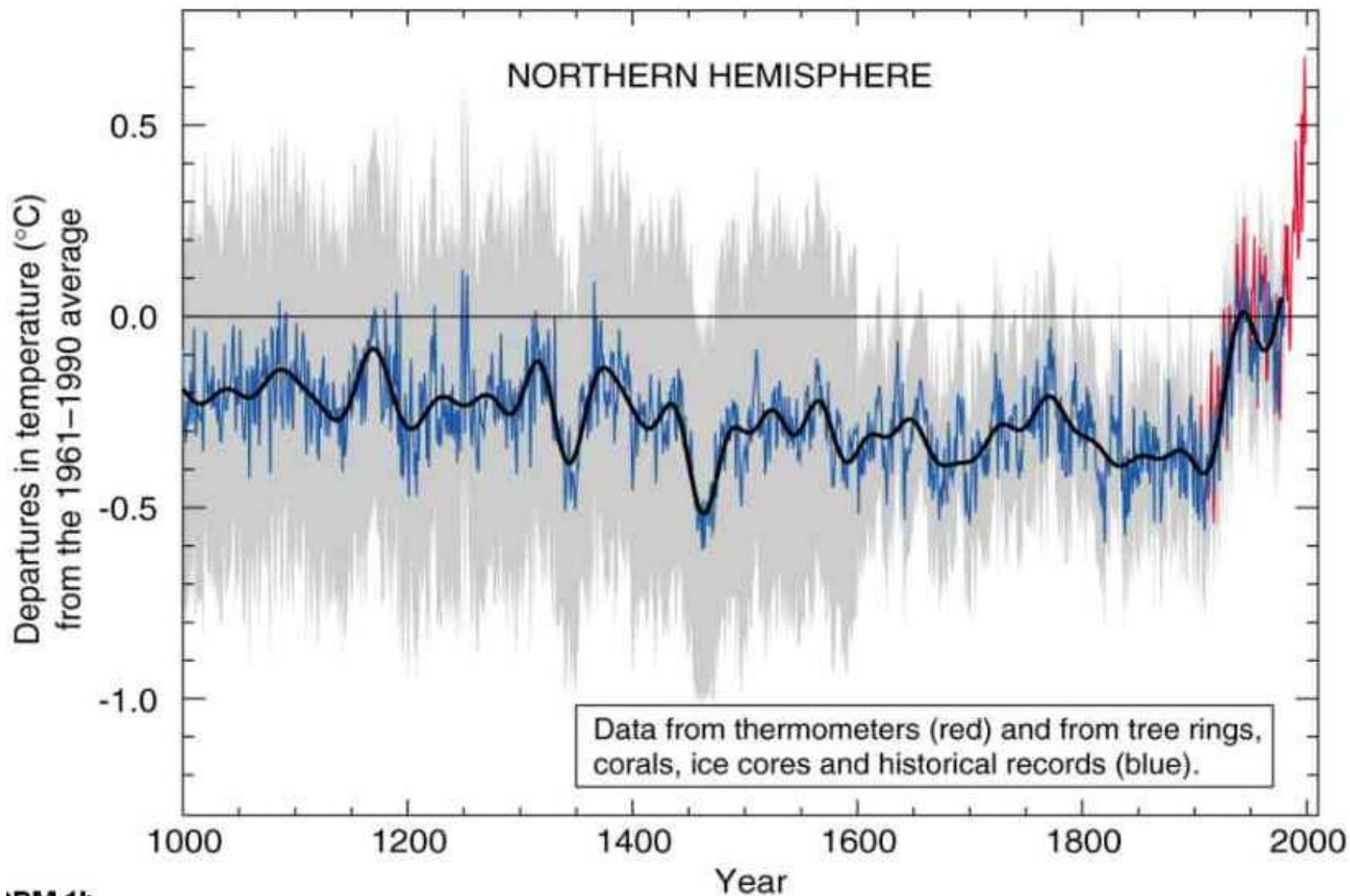
Ústav pro životní prostředí PřF UK v Praze

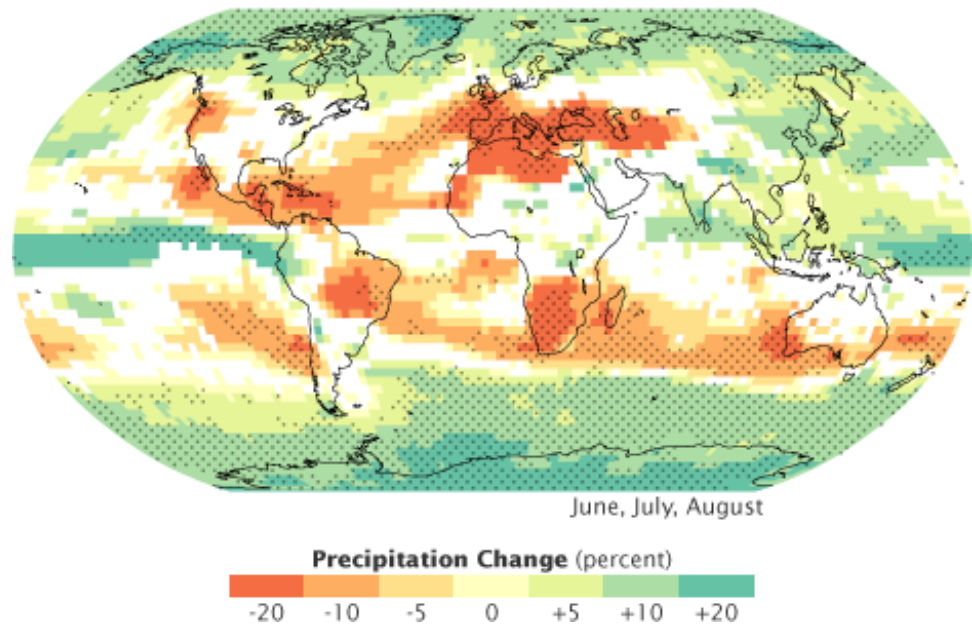
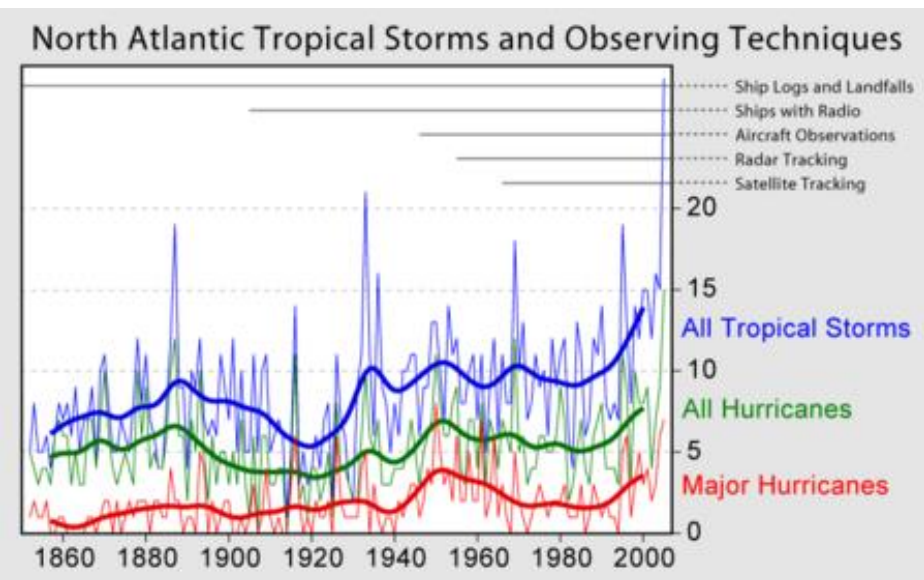
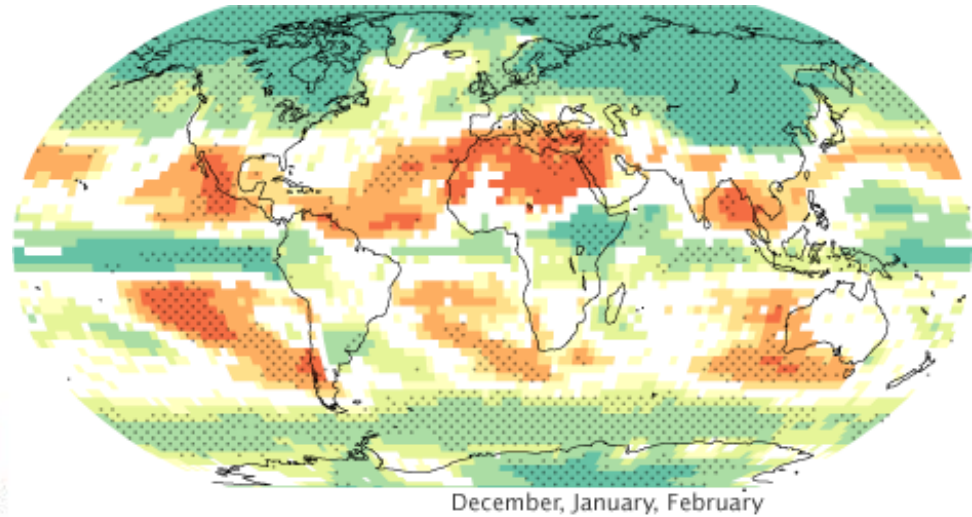
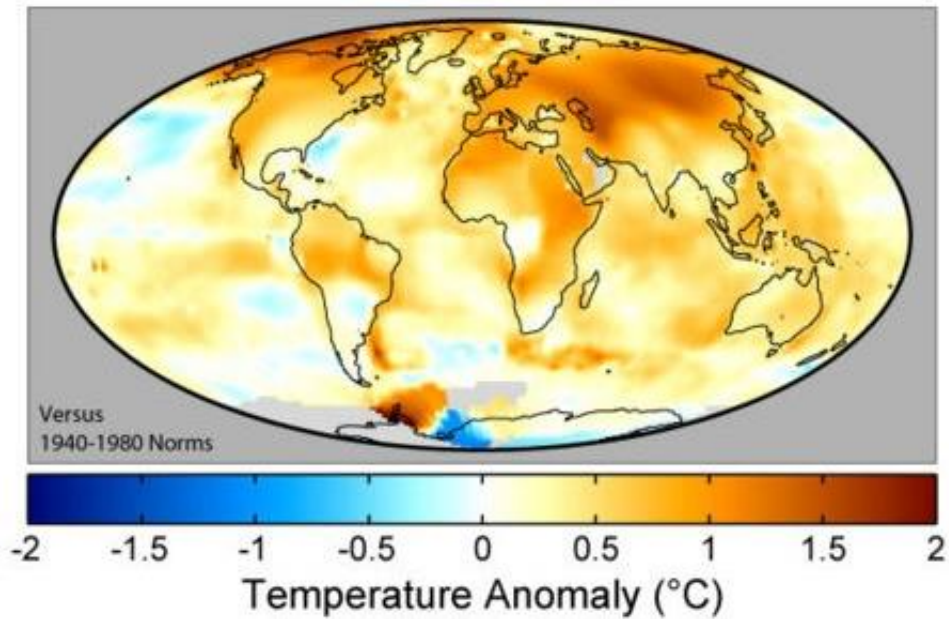
Co jsou to klimatické změny?

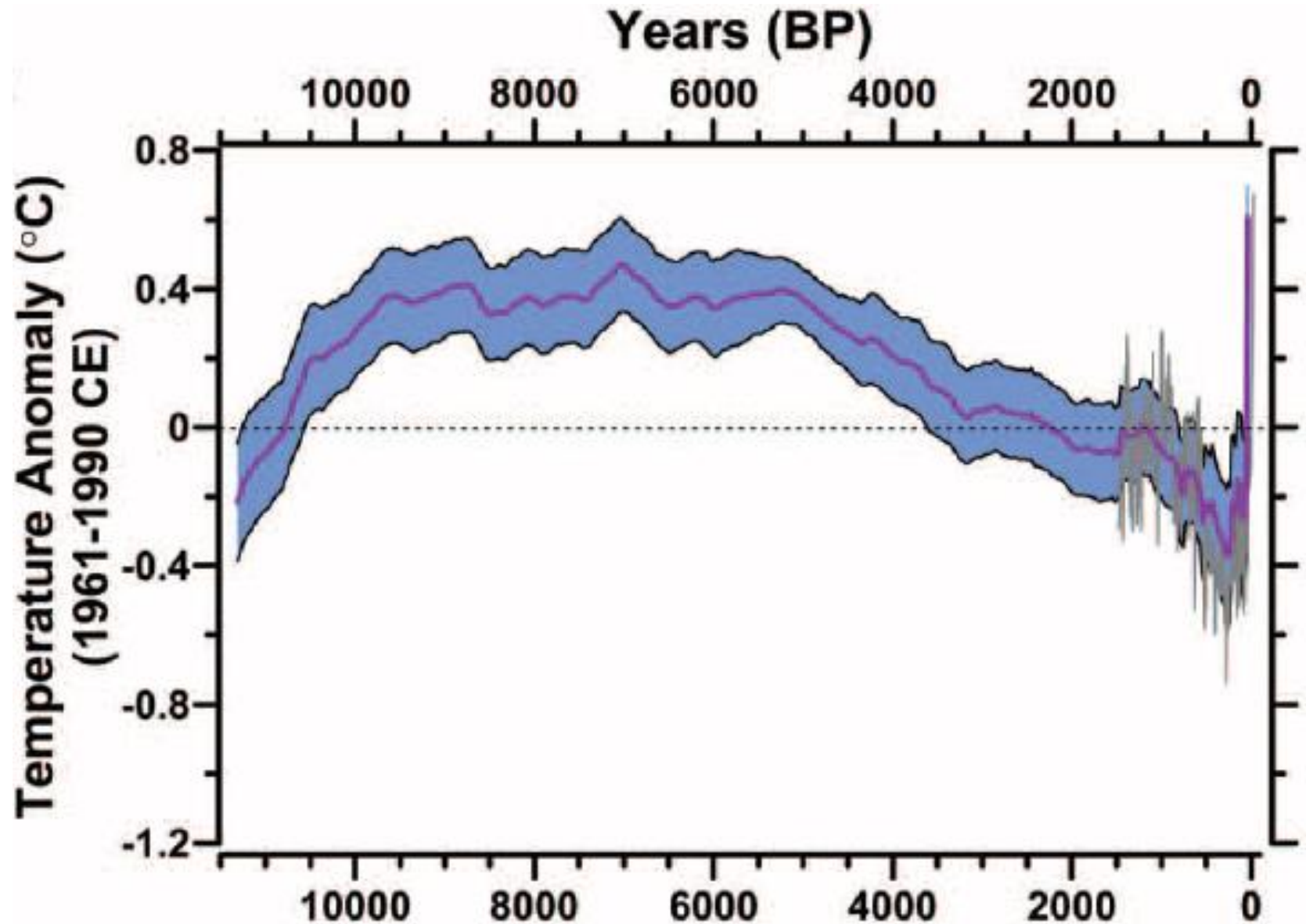
Oteplování klimatu

Další klimatické změny

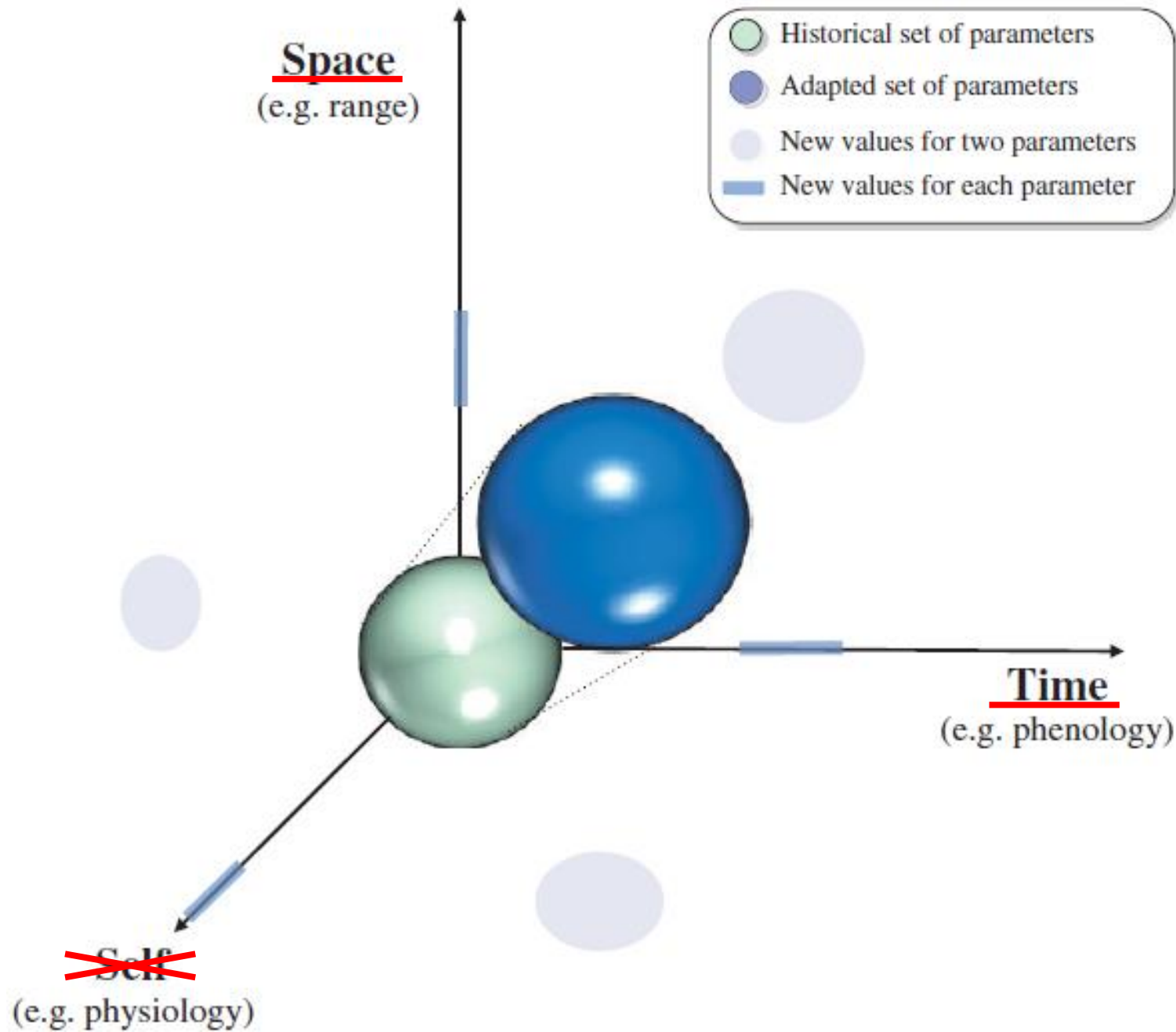
Současné oteplování vs. historie

Biologické projevy klimatických změn

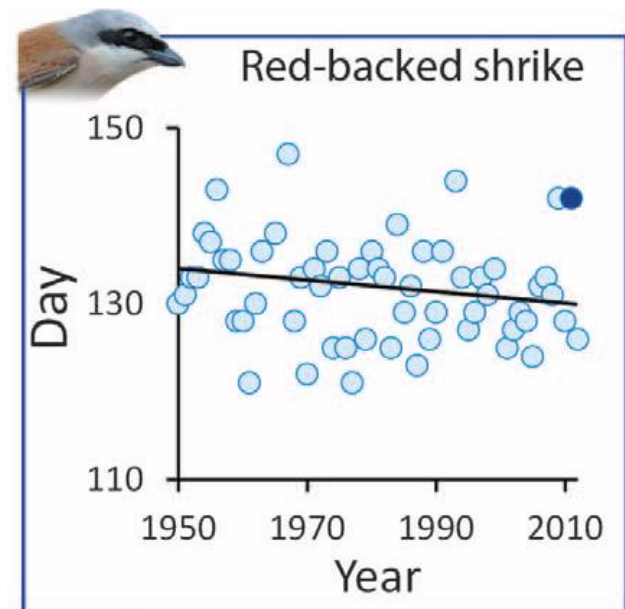
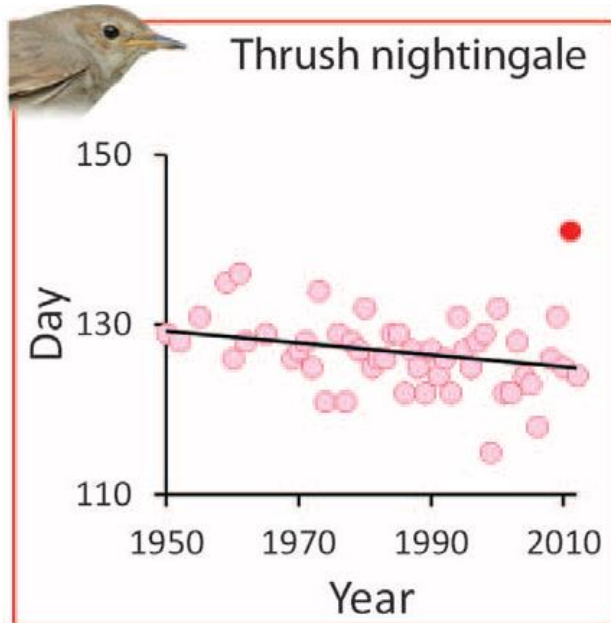
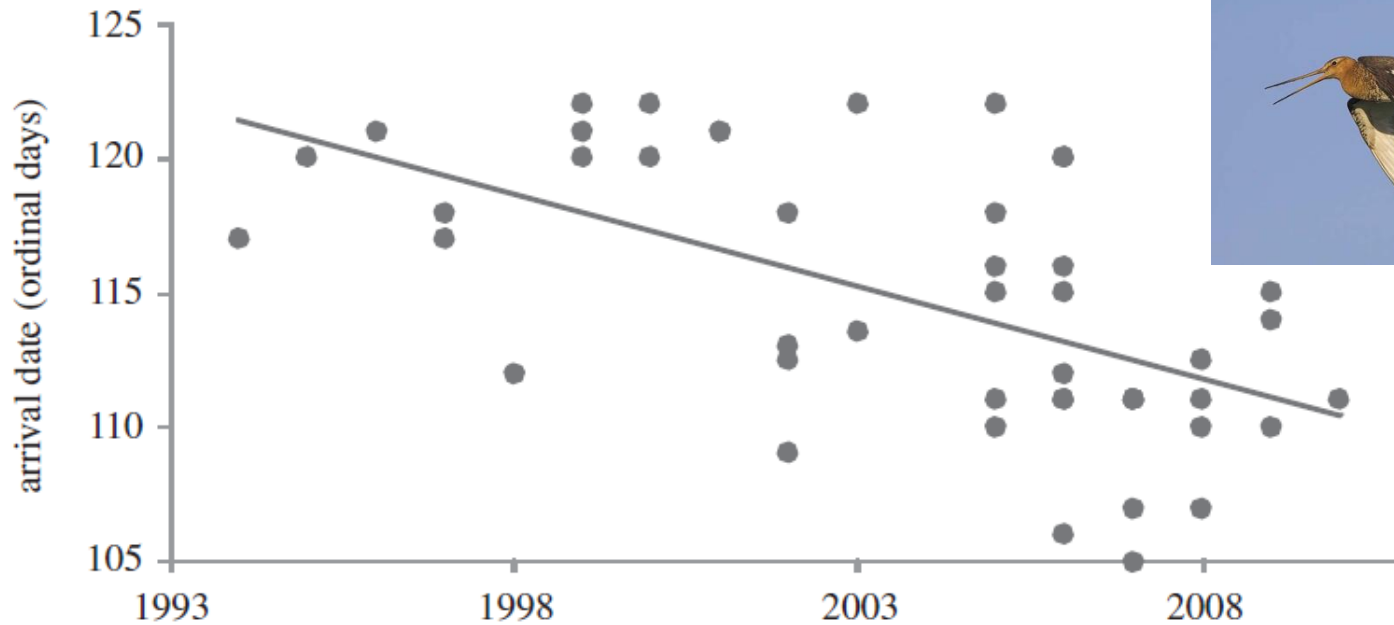
Biologické projevy klimatických změn

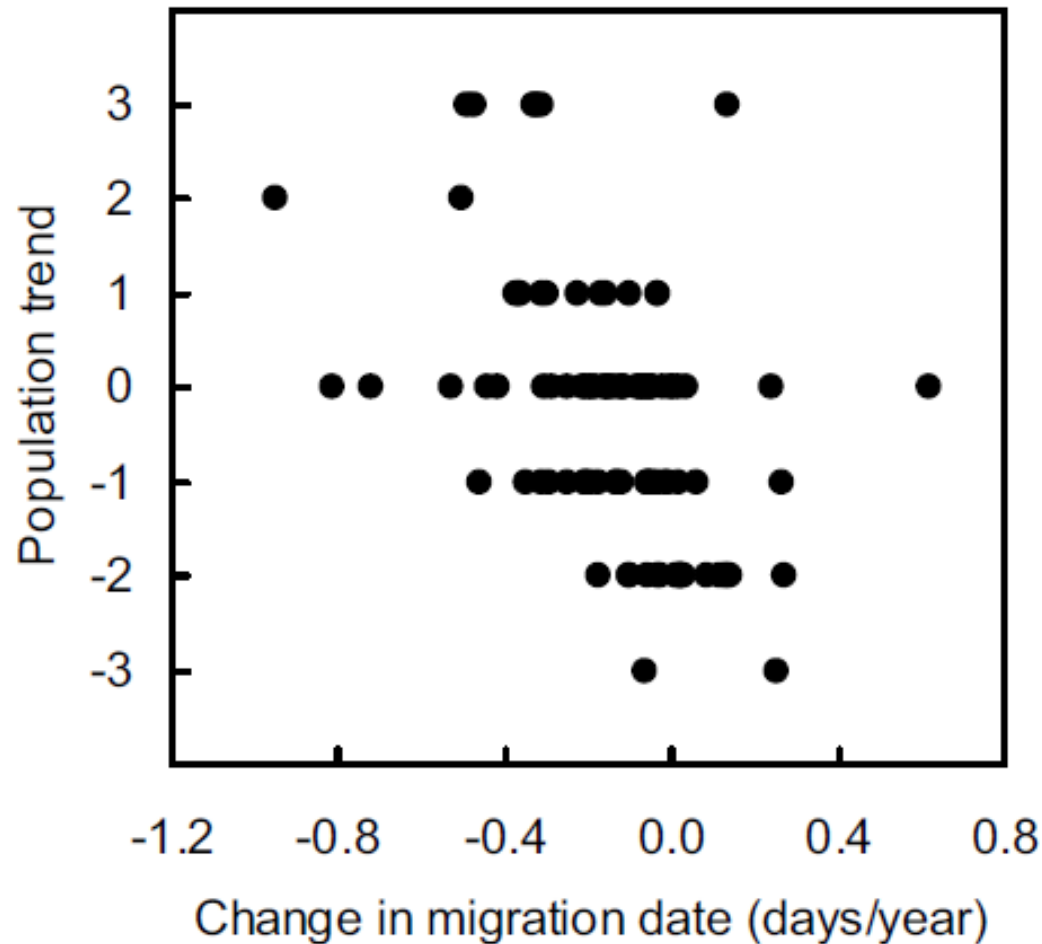
Změny fenologie

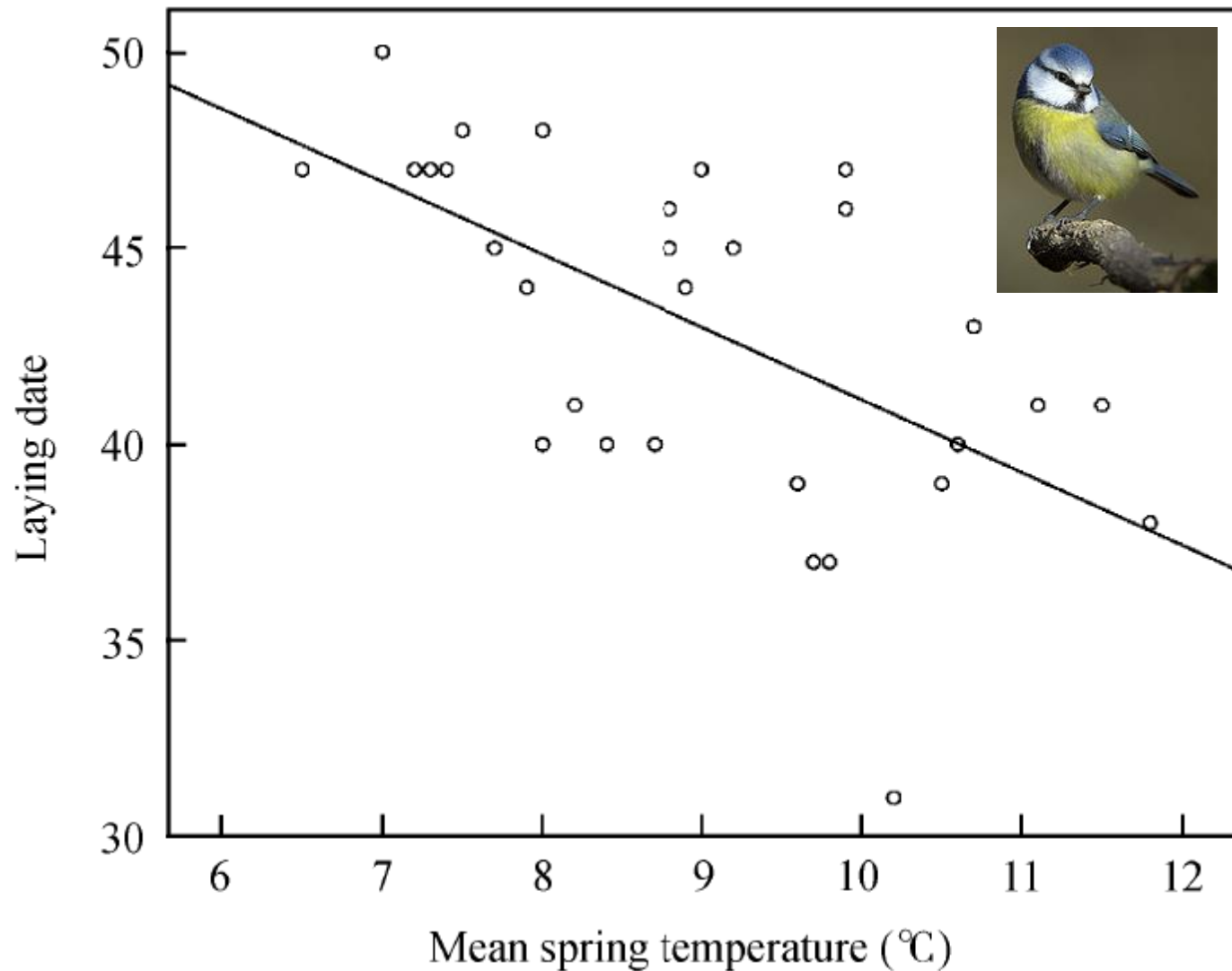
Změny fenologie - ptáci přilétají dříve

Větší posun příletu = vyšší růst populace

Větší posun příletu = časnější hnízdění

Časnější hnízdění = více snůšek za rok

pozdější začátek hnízdění

dřívější začátek hnízdění

Posun doby hnízdění nemusí být dostatečný

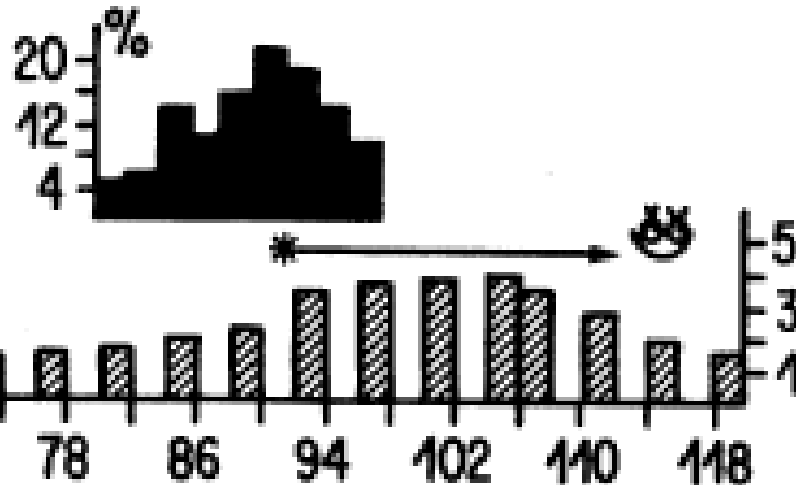

IE

dříve

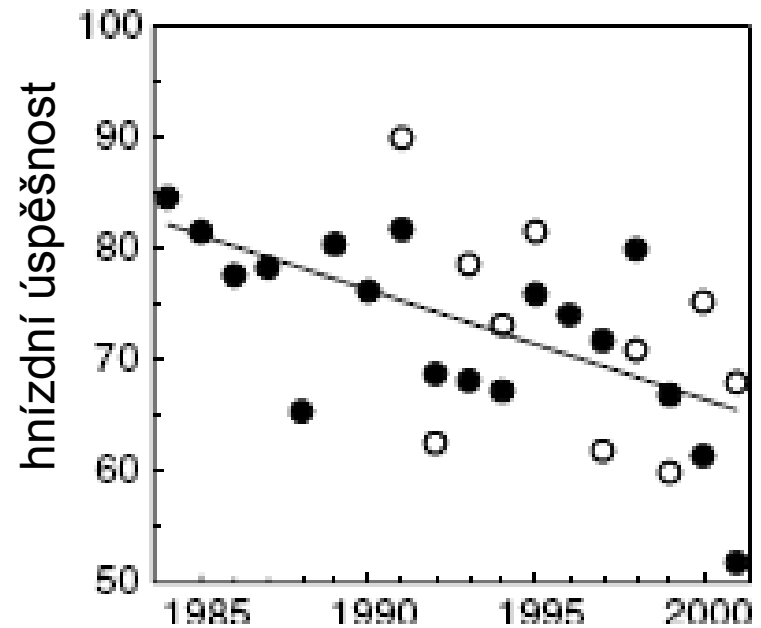
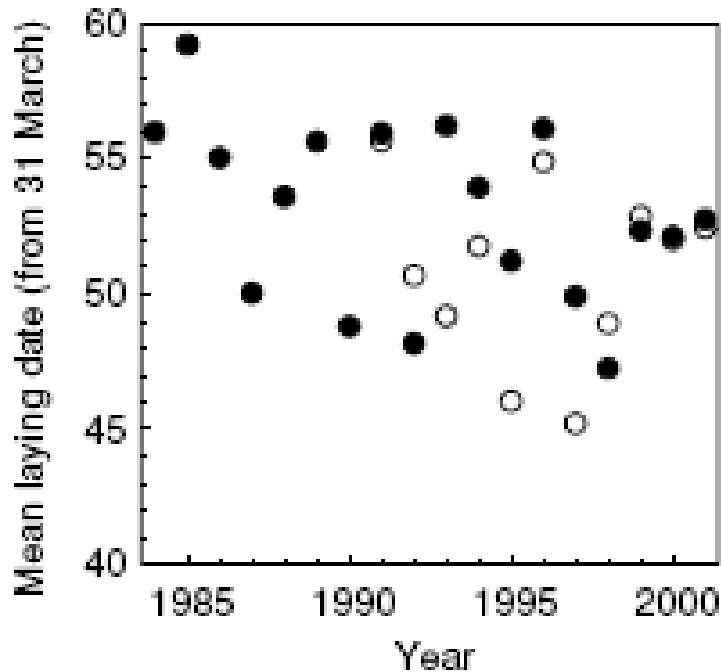
nyní

March date

Vyšší jarní teploty → rychlejší vývoj hmyzu → dřívější pík potravy pro mladé → nesoulad s načasováním hnízdění → ...

Hypotéza fenologického nesouladu (mismatch)

Časový nesoulad potravy a hnízdění ➡ méně potravy pro mláďata ➡
➡ horší kondice mláďat ➡ nižší hnízdní úspěšnost ➡ **úbytek počtů**

Mismatch a trendy početnosti v Evropě

- nejvíce ubývají dálkoví migranti hnízdící v biotopech s výrazným vrcholem potravní nabídky:

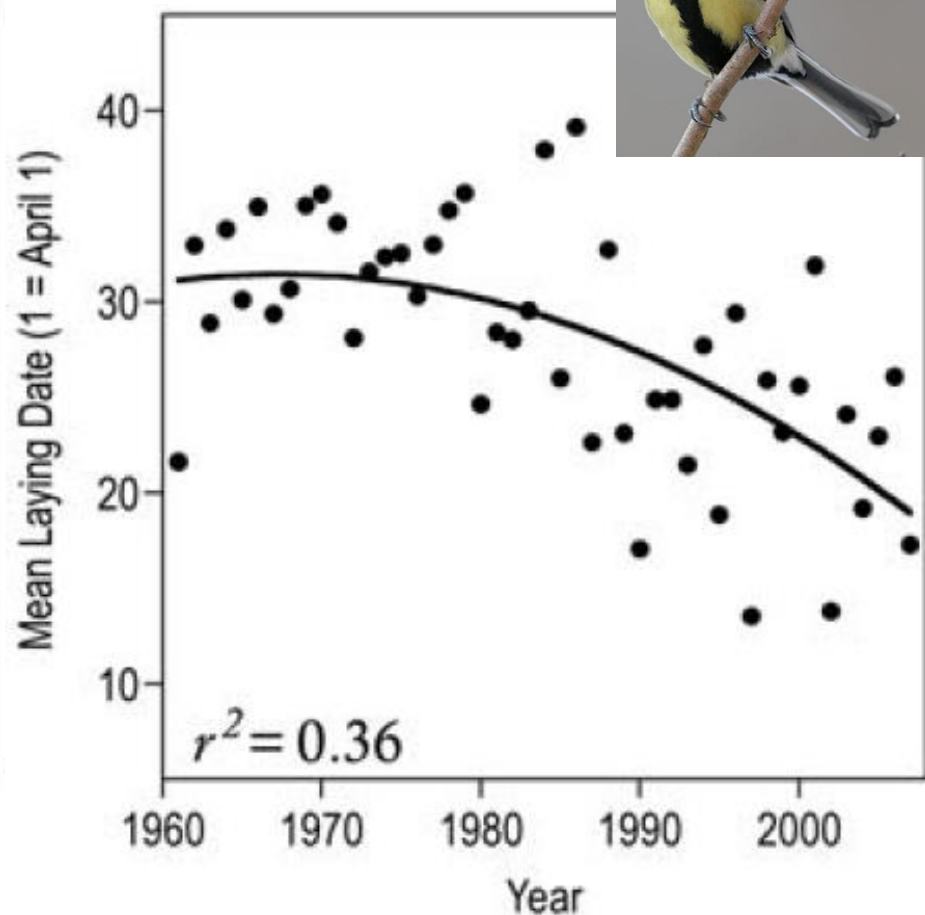
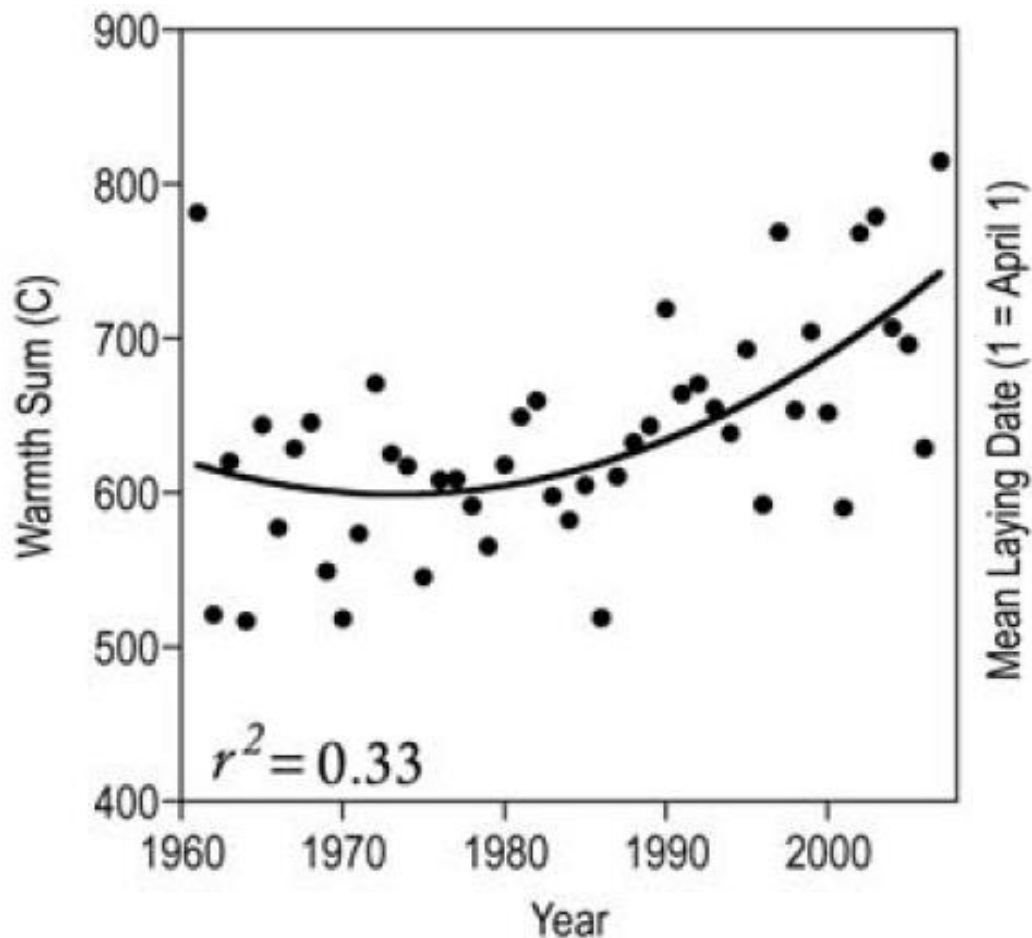
listnaté lesy vs. mokřady (v rámci Nizozemí)

temperátní vs. boreální lesy (mezi evropskými zeměmi)

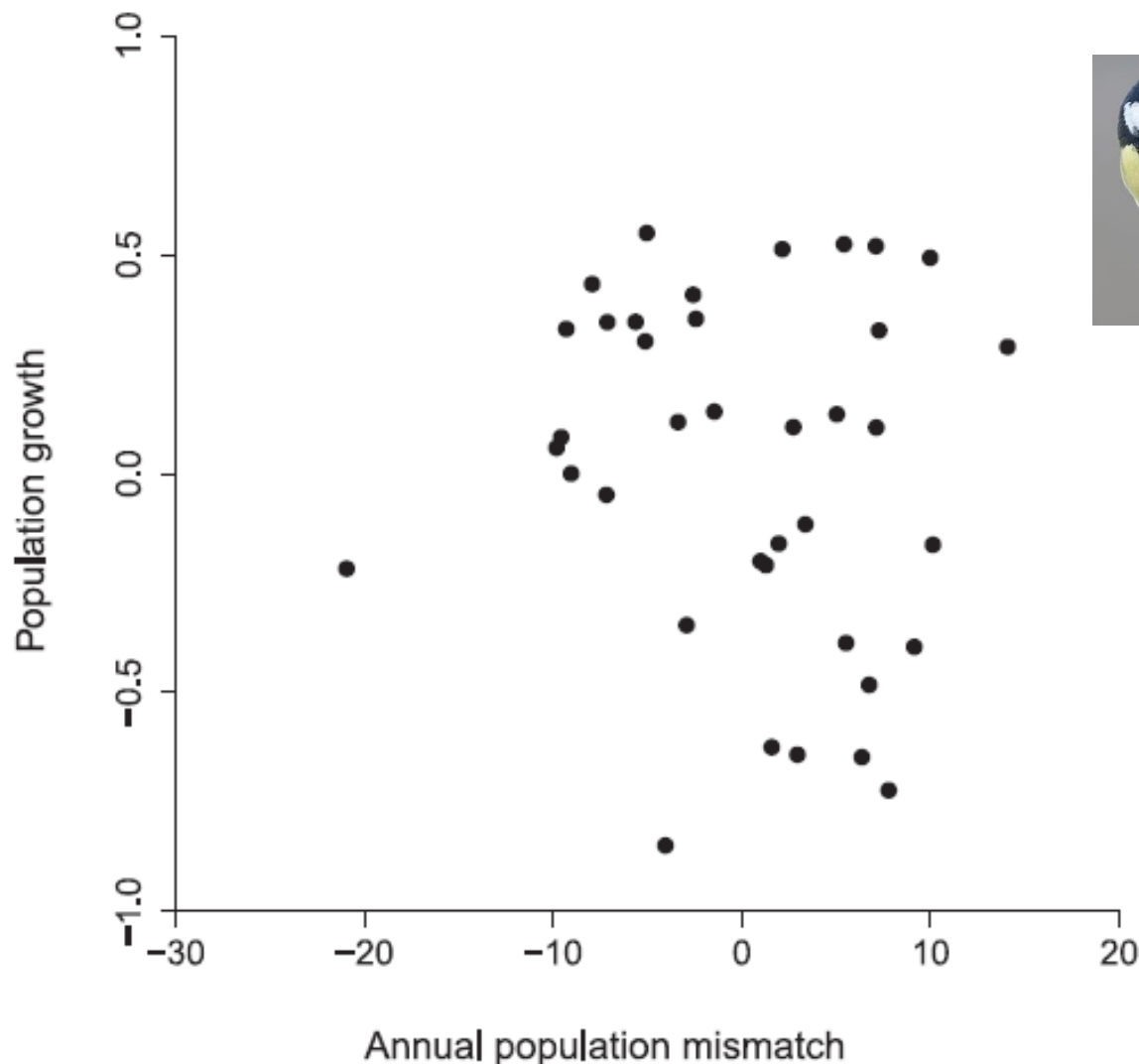

Mismatch nepostihne každého

Koňadry v UK stíhají šoupat dobou hnízdění a k nesouladu nedochází.

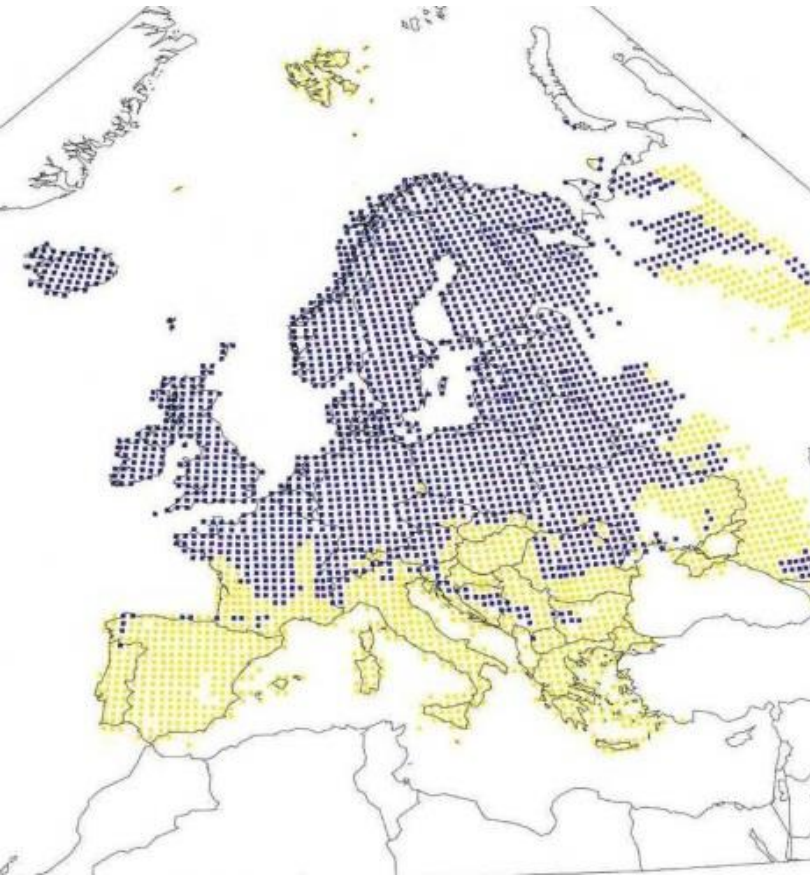
Mismatch nepostihne každého

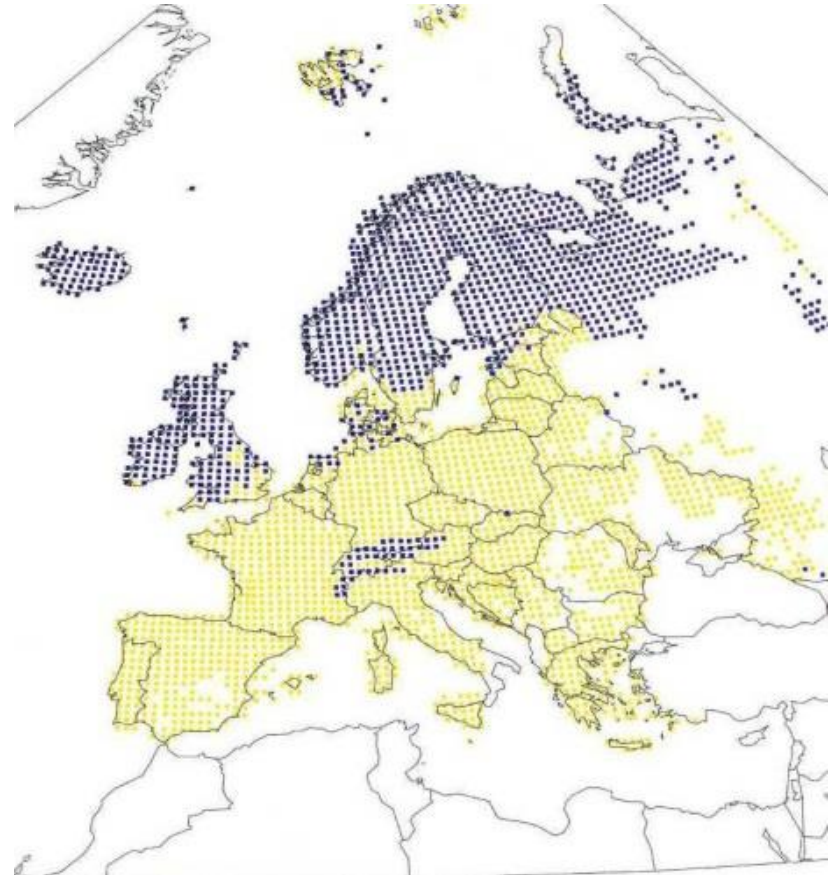
Koňadry v Holandsku sice vykazují nesoulad, ale zároveň mají nízkou pohnízdní mortalitu mláďat v „mismatchových“ letech.

Změny rozšíření

2000

2100

Změny rozšíření - ptáci se stěhují na sever

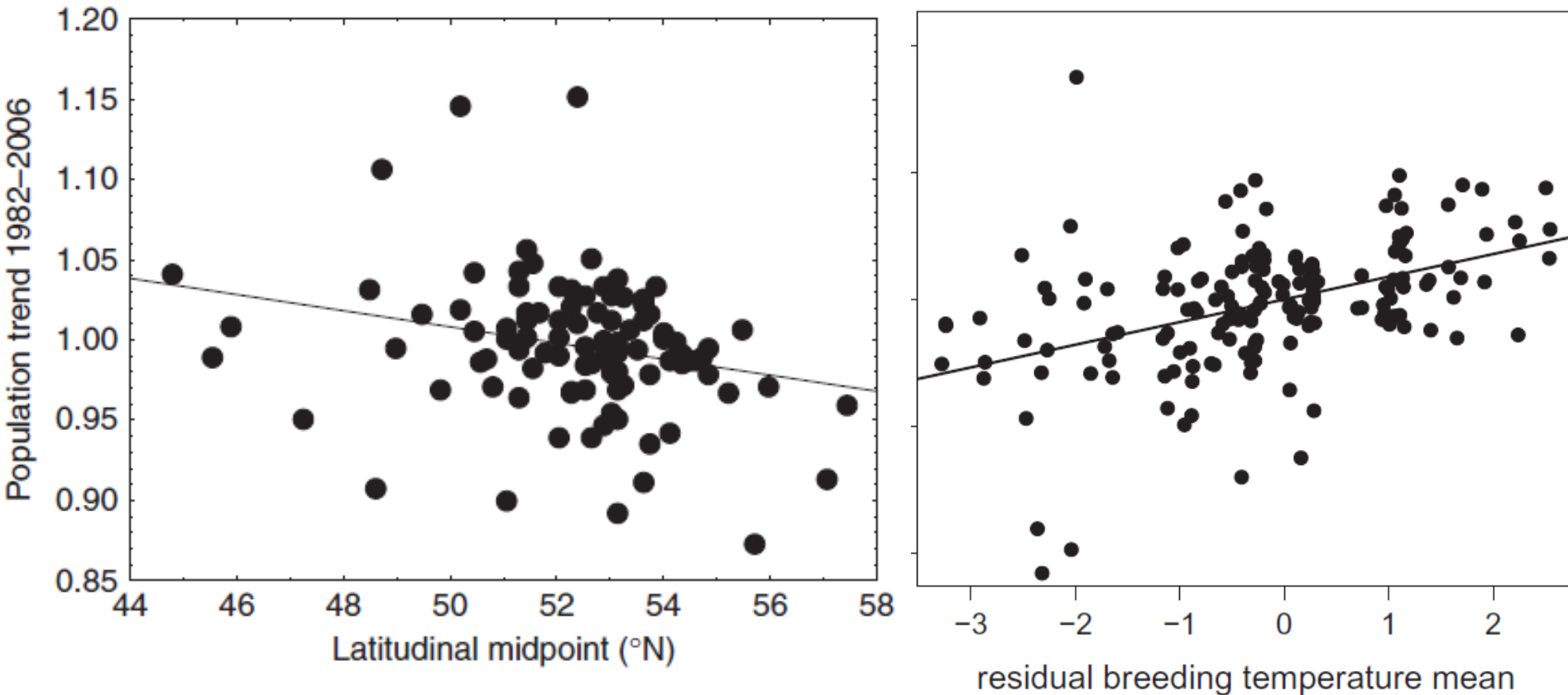
jedinci severských druhů ČR opouštějí

jedinci jižních druhů do ČR proudí

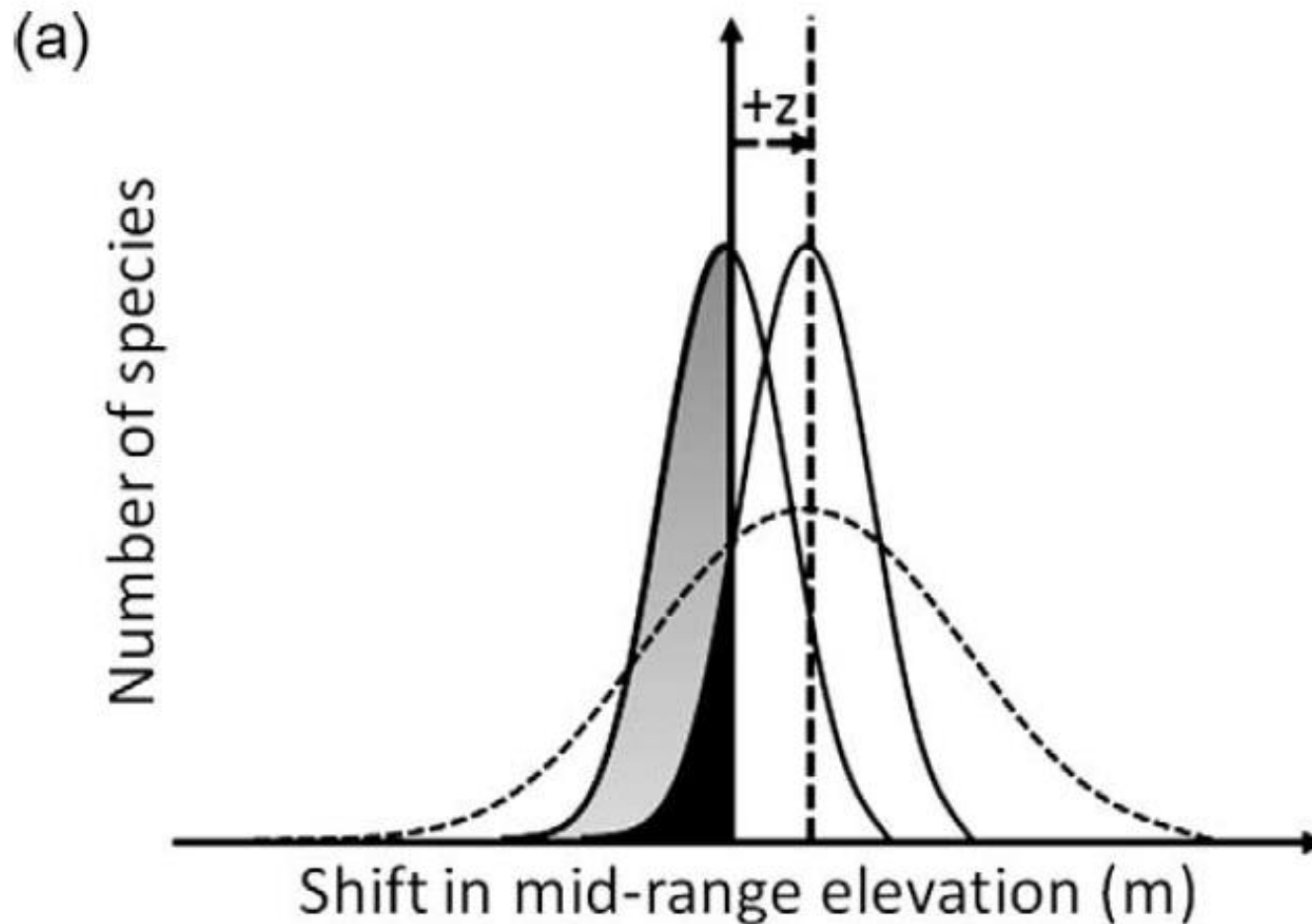

Změny rozšíření - ptáci se stěhují na sever

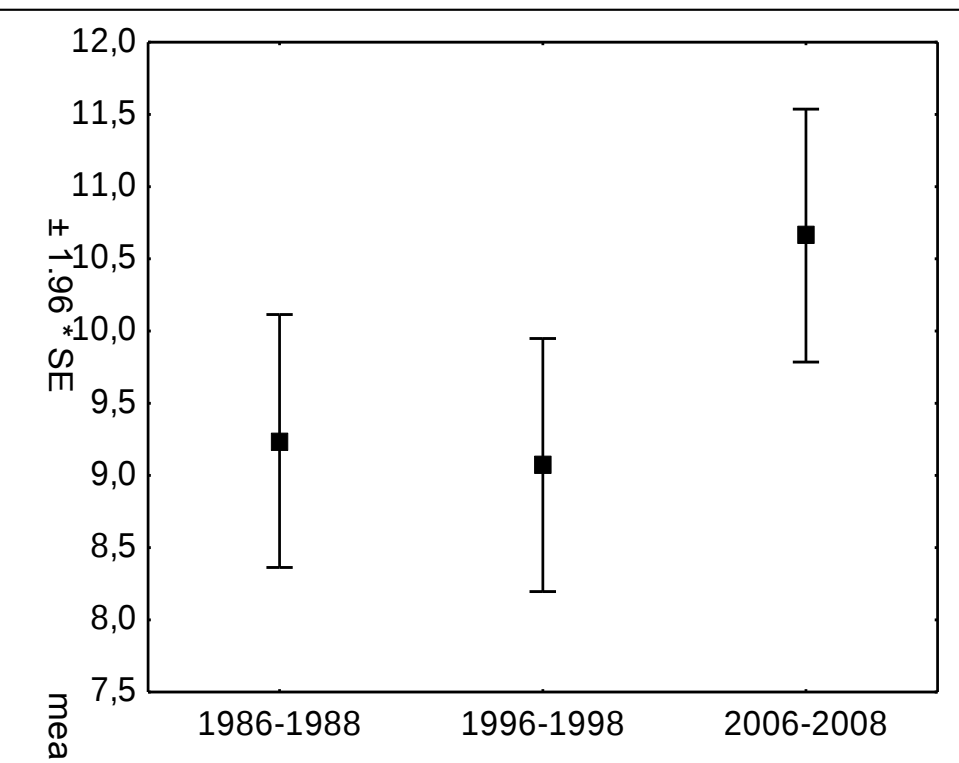
- druhy severněji rozšířené a chladnomilné druhy dlouhodobě ubývají

Změny rozšíření - ptáci se stěhují nahoru

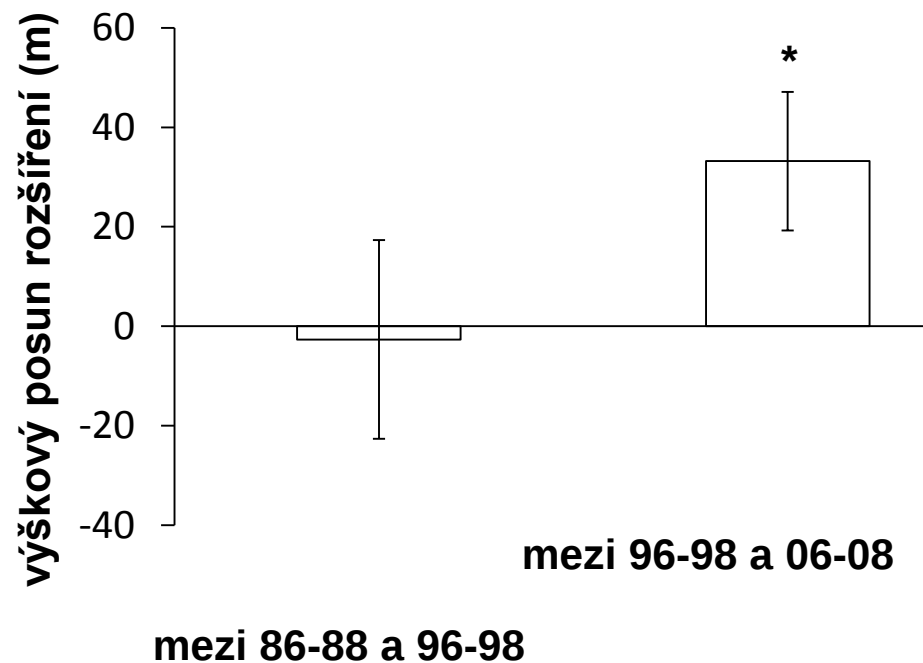

Změny rozšíření - ptáci se stěhují nahoru

jarní teploty v Krkonoších

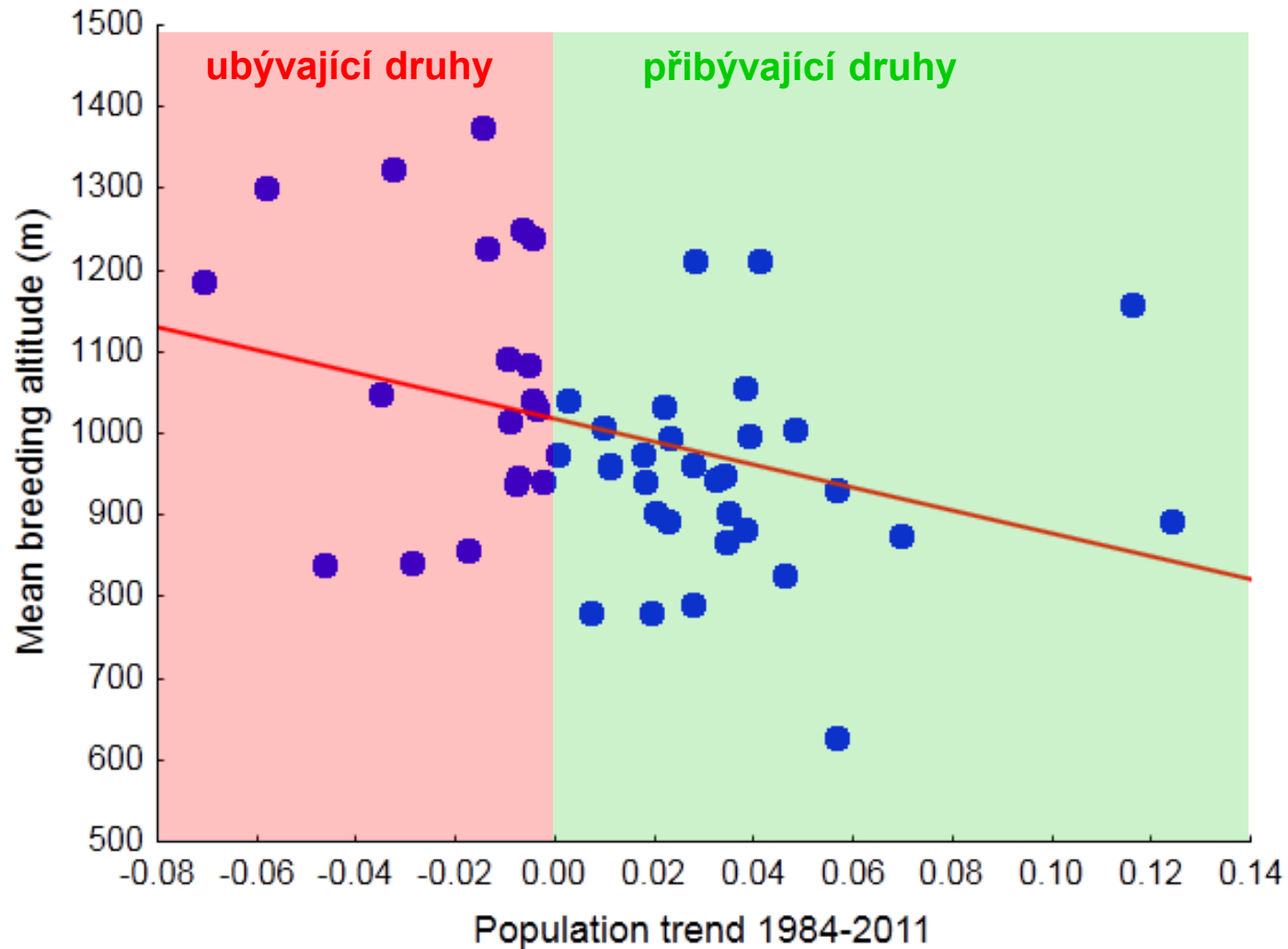
výškový posun krkonošských ptáků

Změny početnosti - kdo se nestěhuje, ubývá

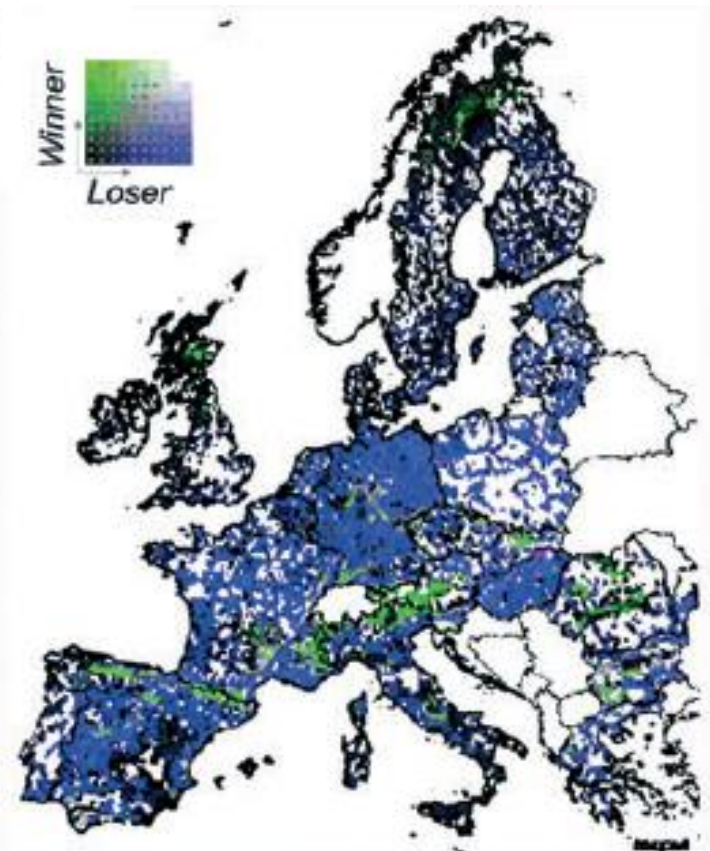
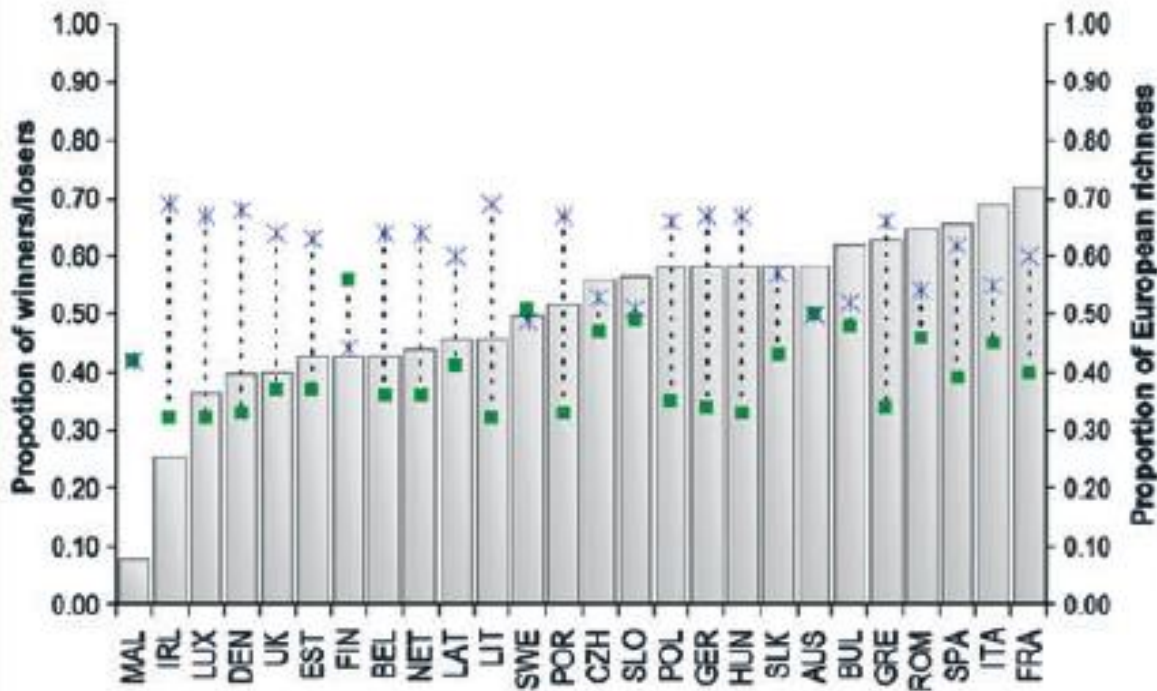

trendy početnosti krkonošských ptáků

Oteplování klimatu a chráněná území

Habitat Directive species in Natura 2000

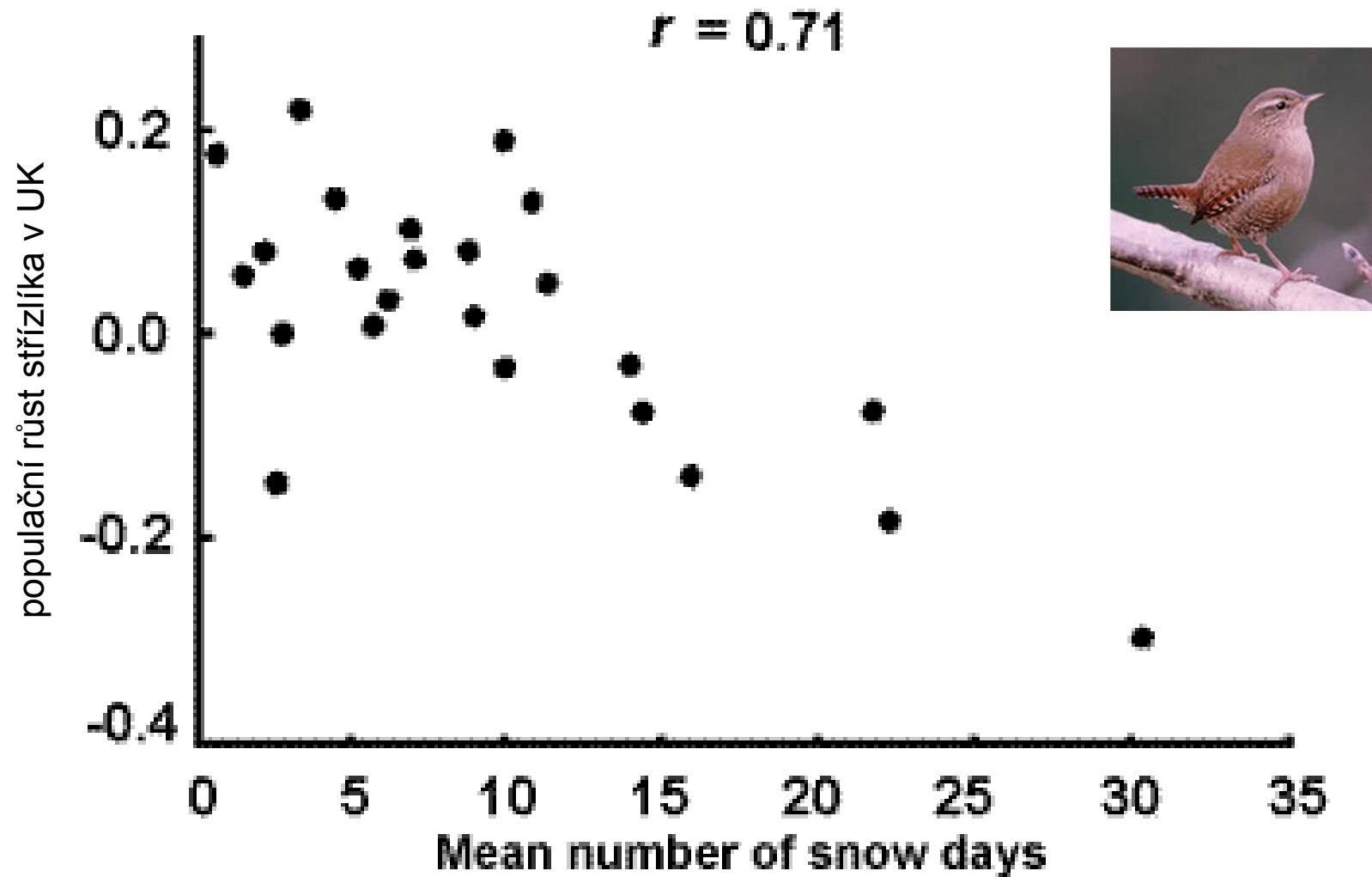

Areály chráněných druhů se mohou ocitnout mimo území, kde se chrání

Změny mezidruhových interakcí

Vliv zimního počasí na přežívání

Mírnější zimy

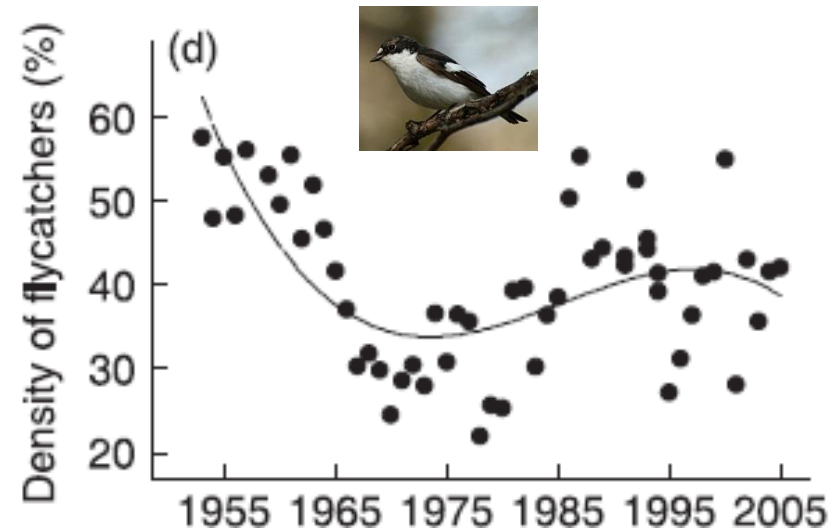
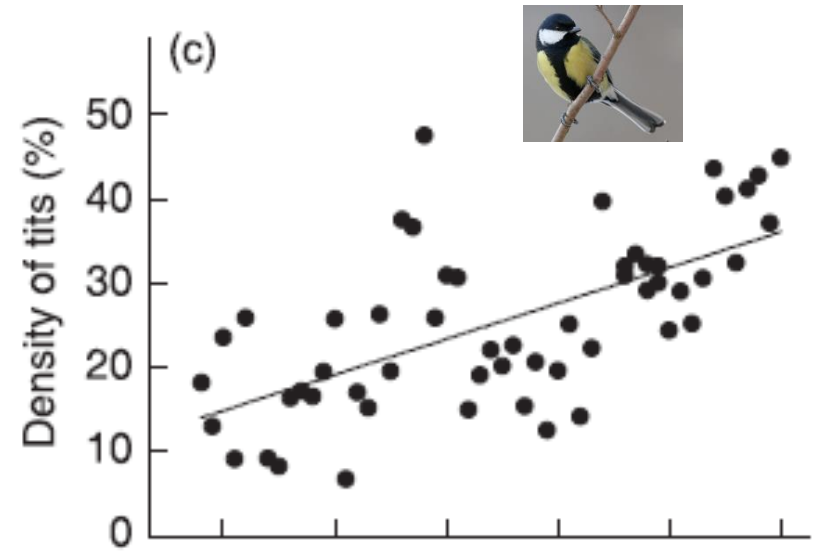
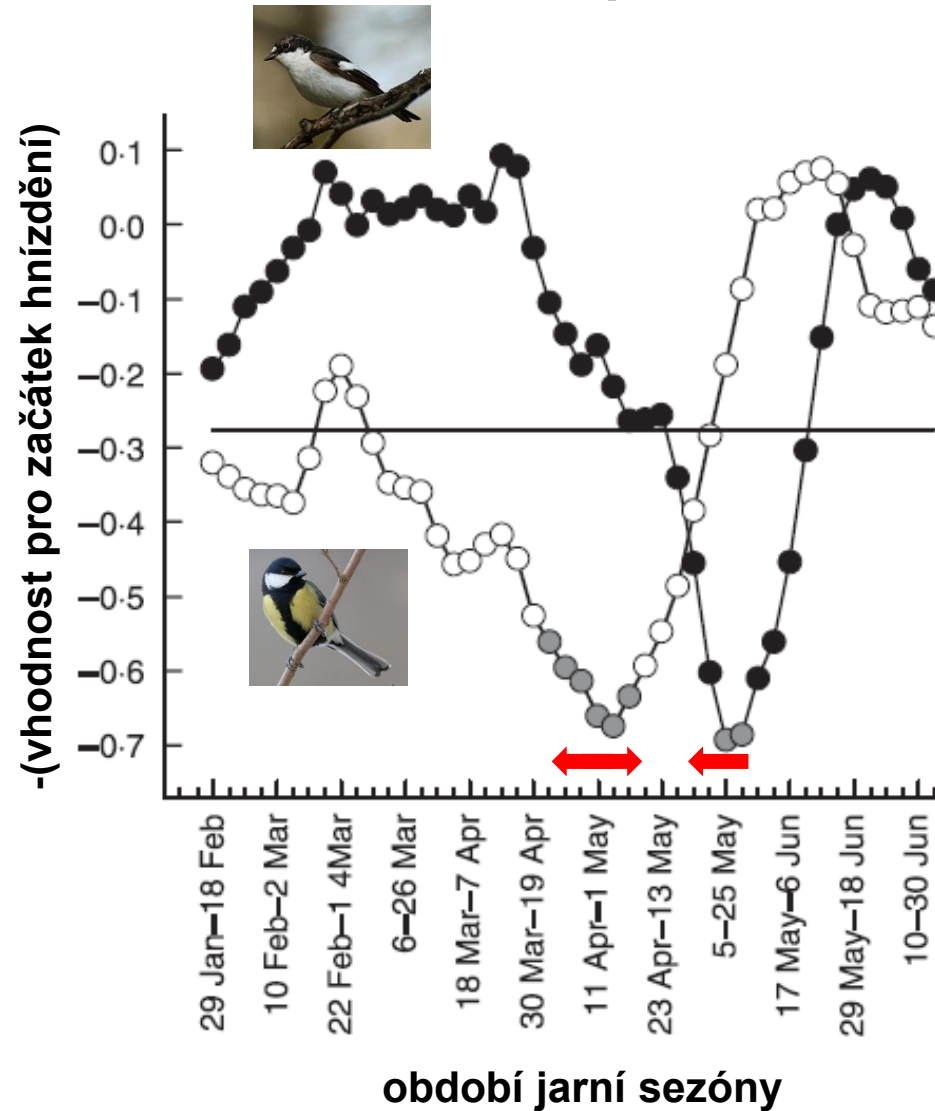

lepší přežívání rezidentů

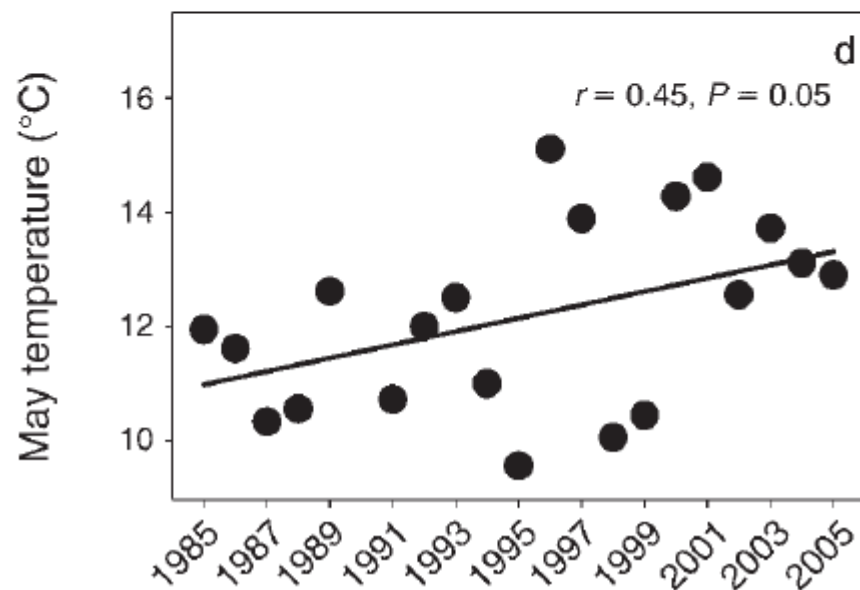
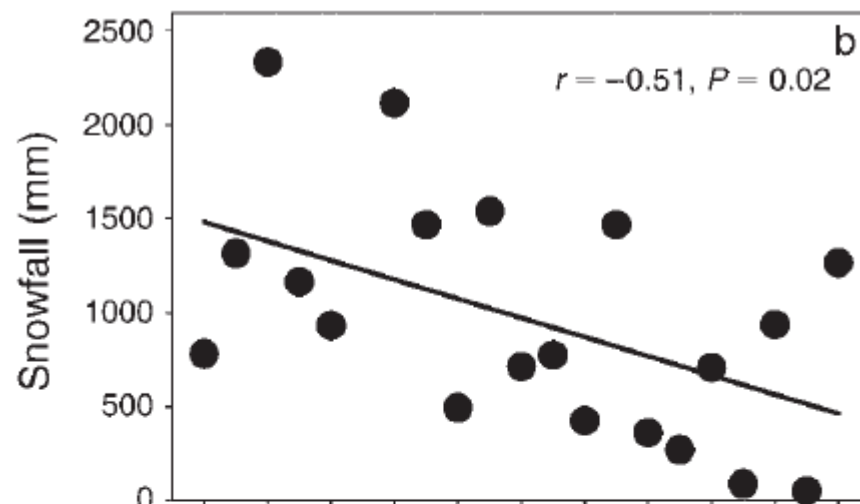
vyšší početnost rez.

Vliv rozdílů v přežívání na vztahy mezi druhy

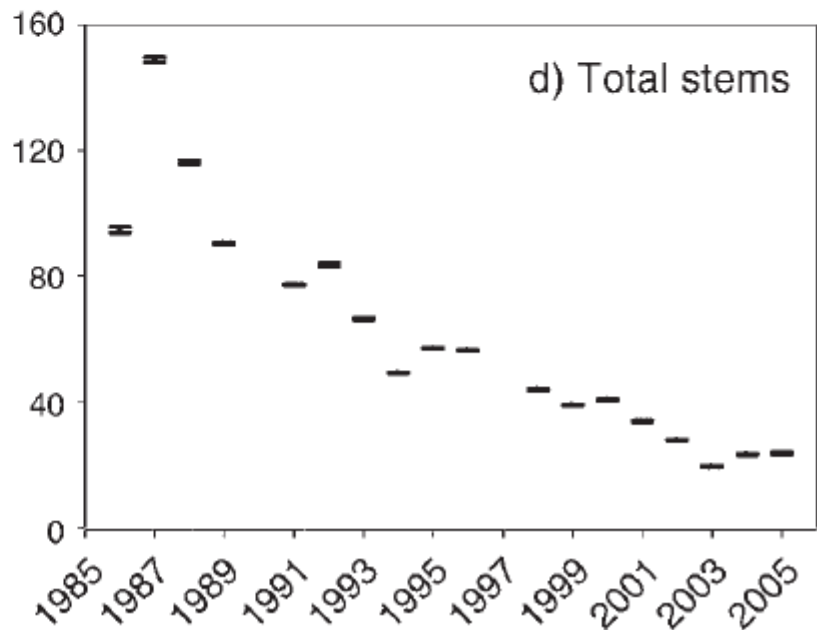
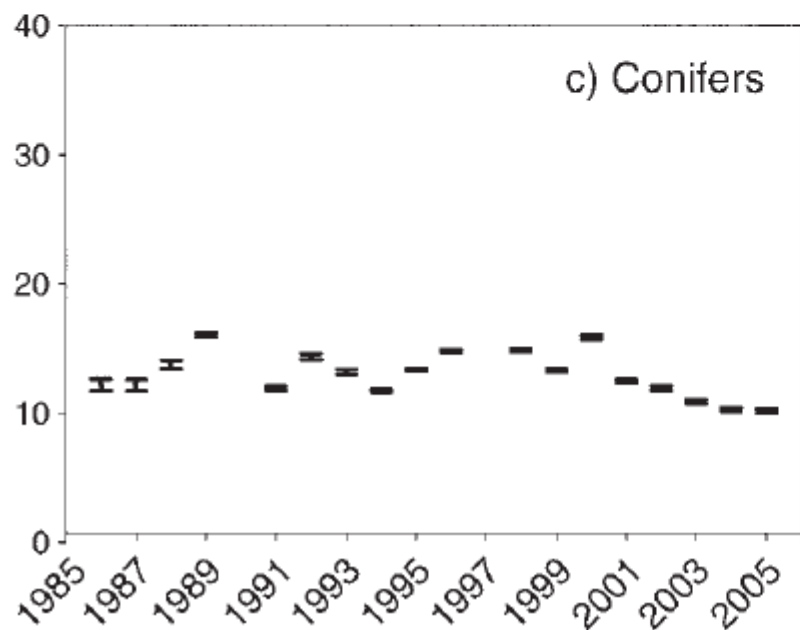
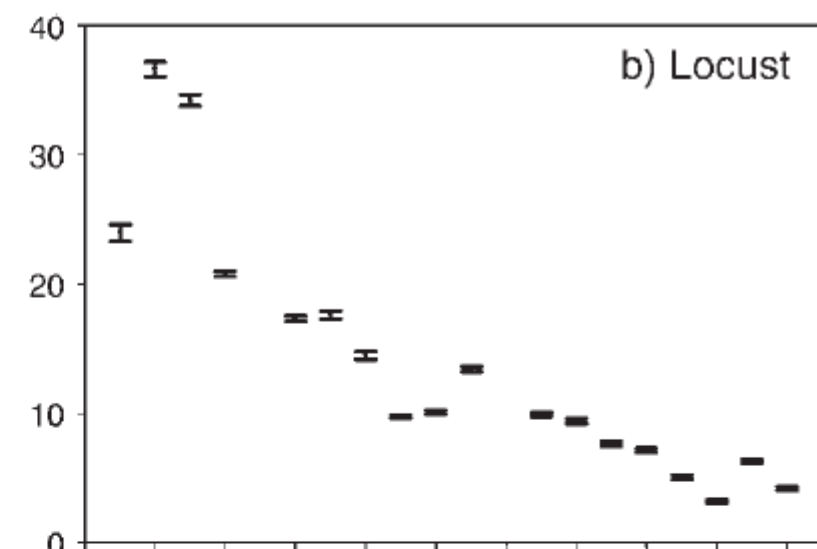
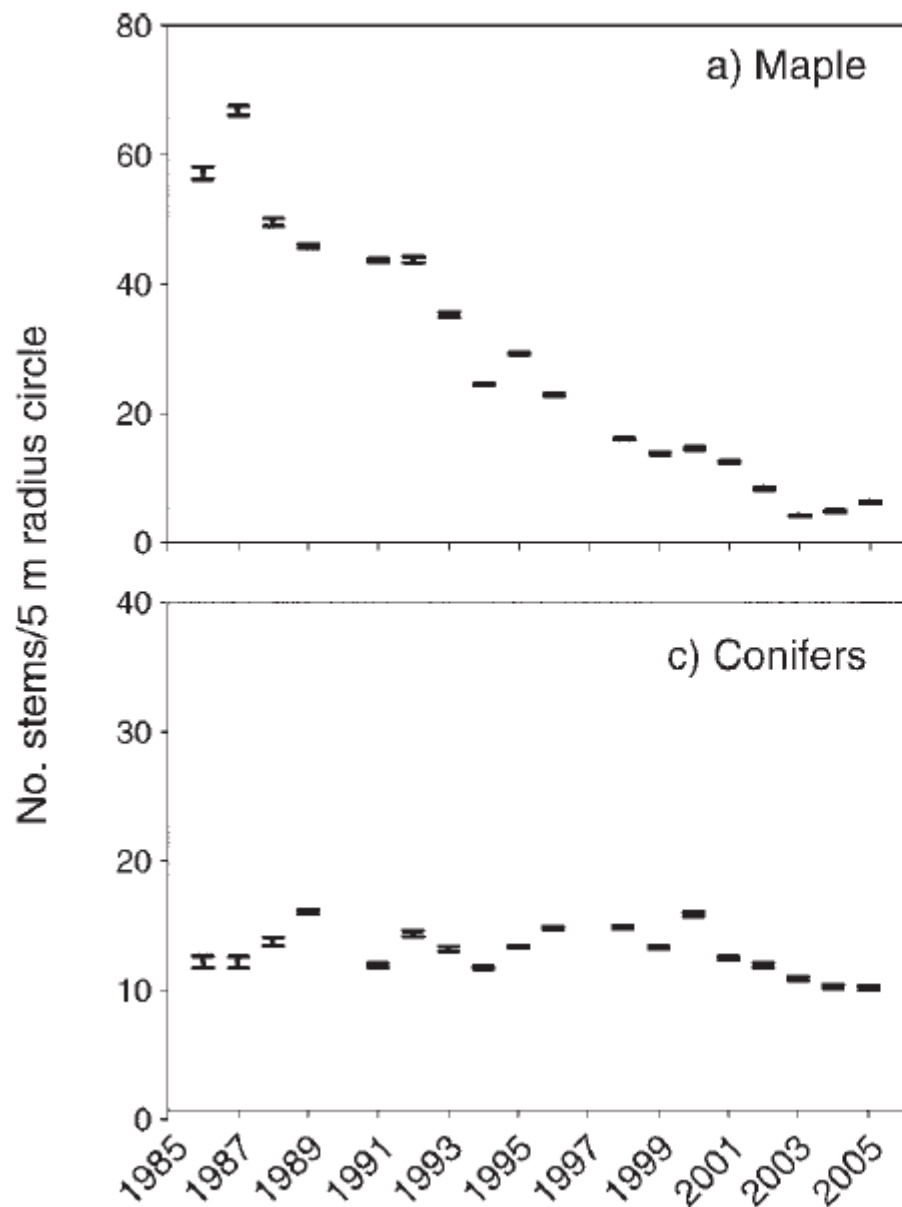

Mírnější zimy → lepší přežívání rezidentů → vyšší početnost rez.
 → ??? snížení početnosti migrantů?

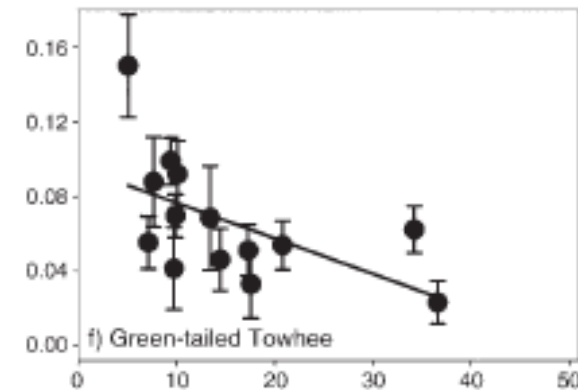
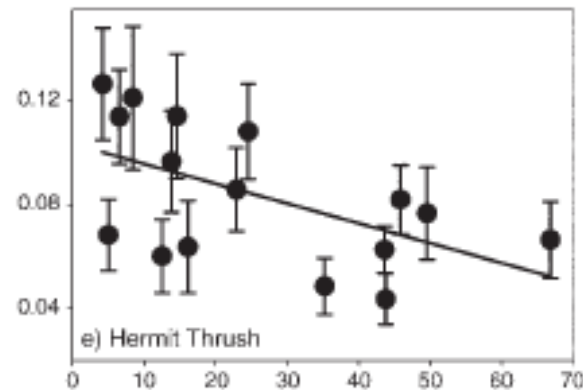
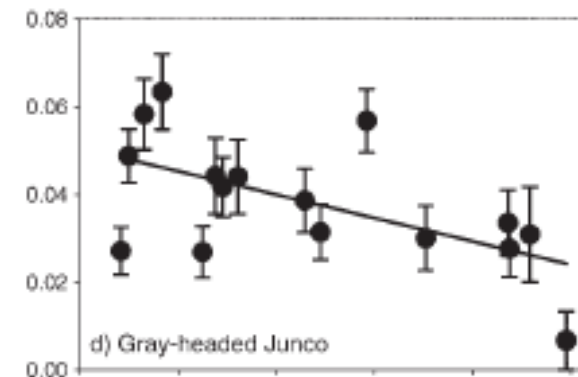
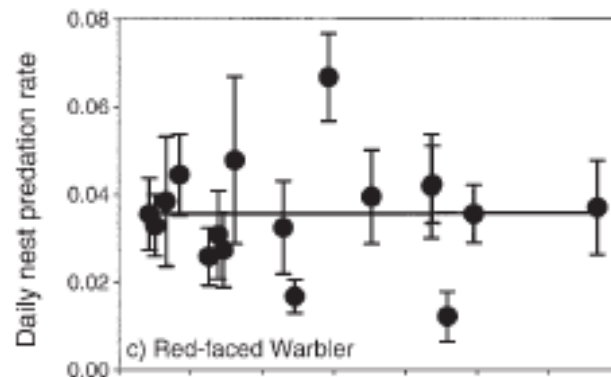
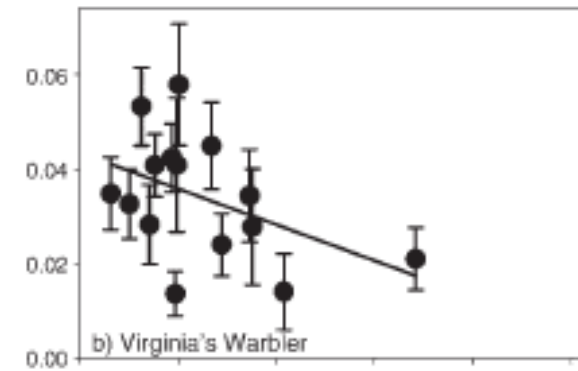
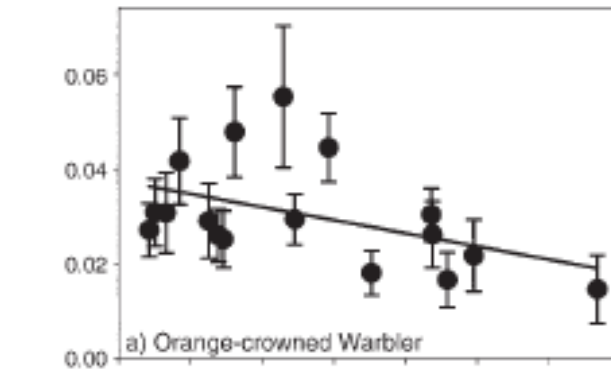
Klima, jeleni a početnost ptáků

Klima, jeleni a početnost ptáků

Klima, jeleni a početnost ptáků

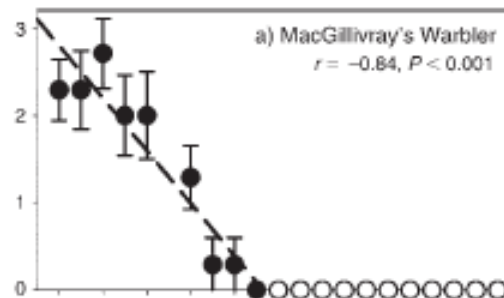

Abundance of preferred habitat

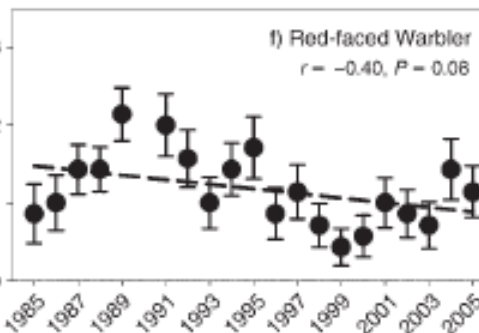
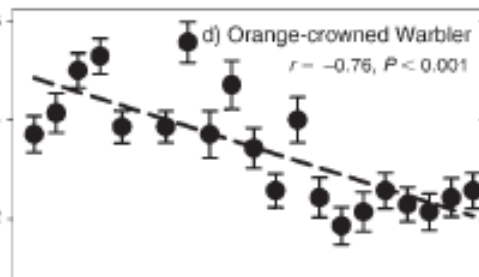
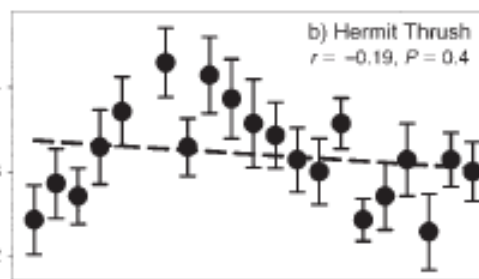
Klima, jeleni a početnost ptáků

lesňáček křovištní

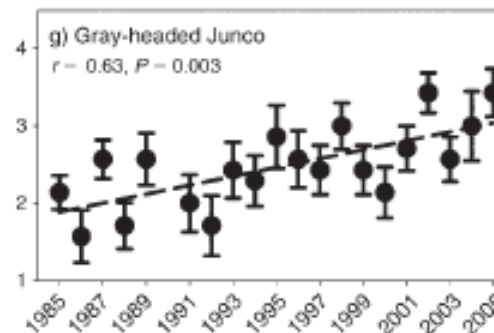
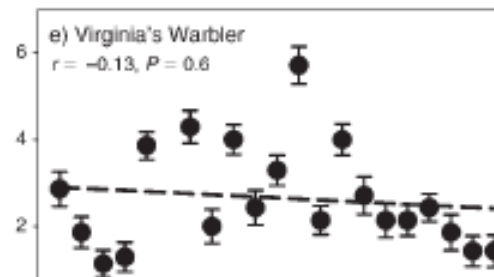
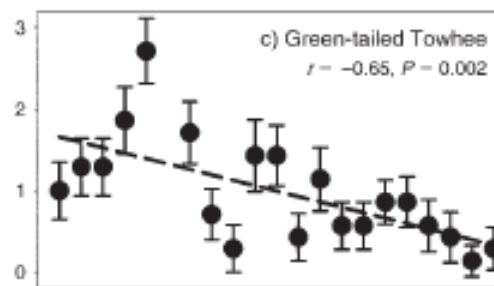
Number of breeding pairs/plot

l. rudočelý

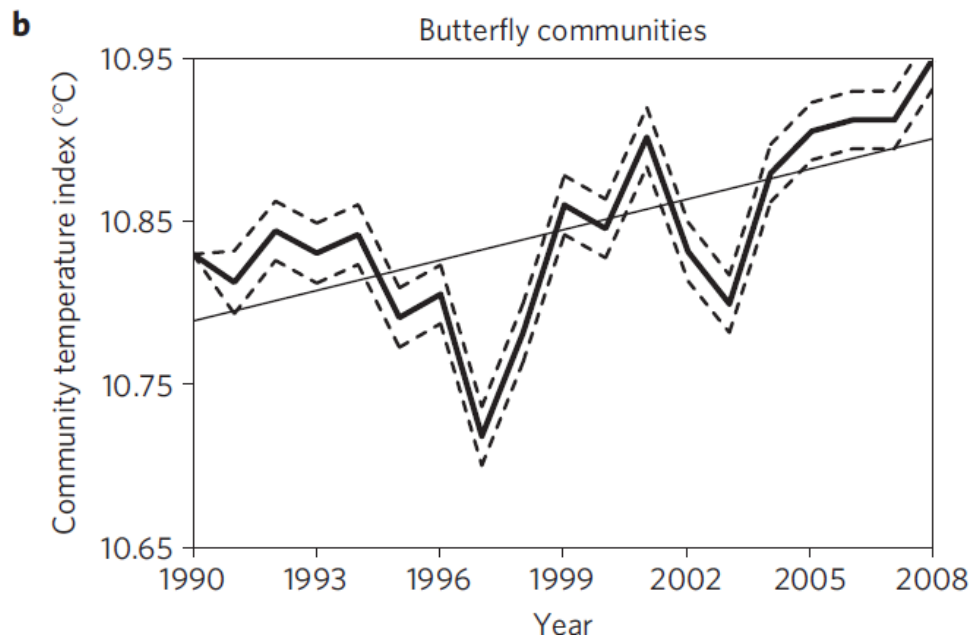
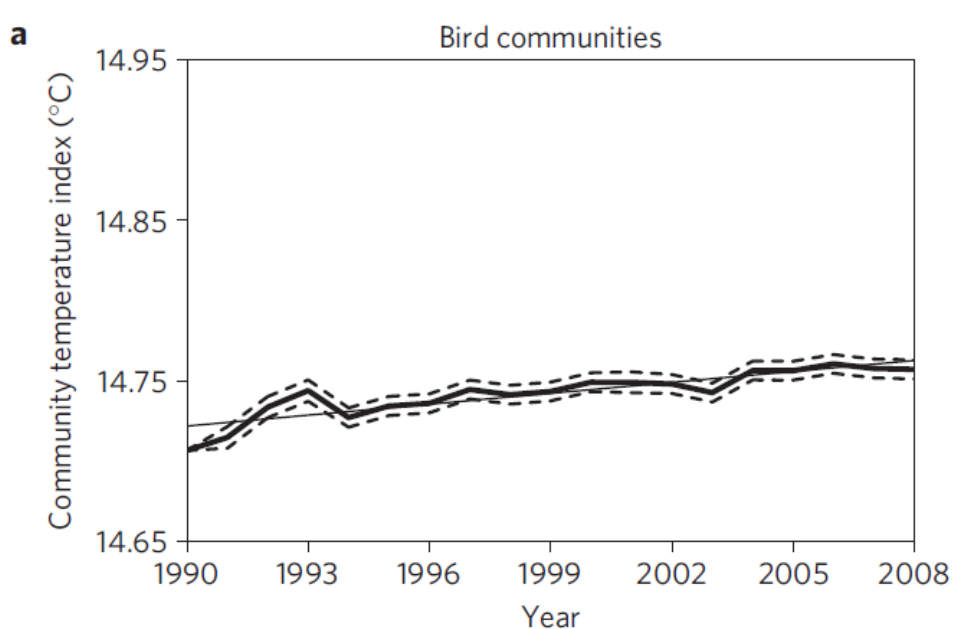

pipilo zelenoocasý

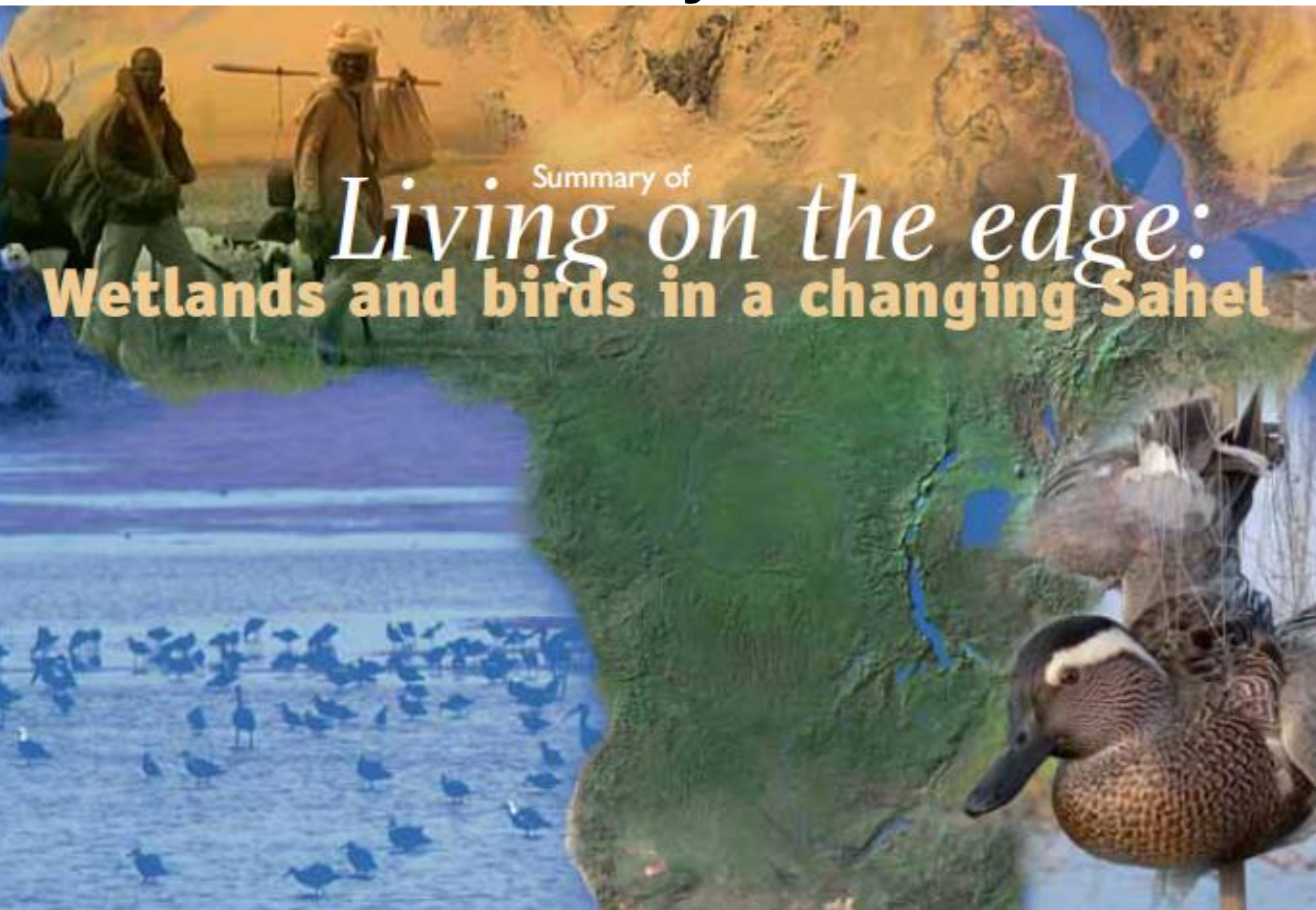
strnadec zimní

Motýli „letí“ rychleji než ptáci

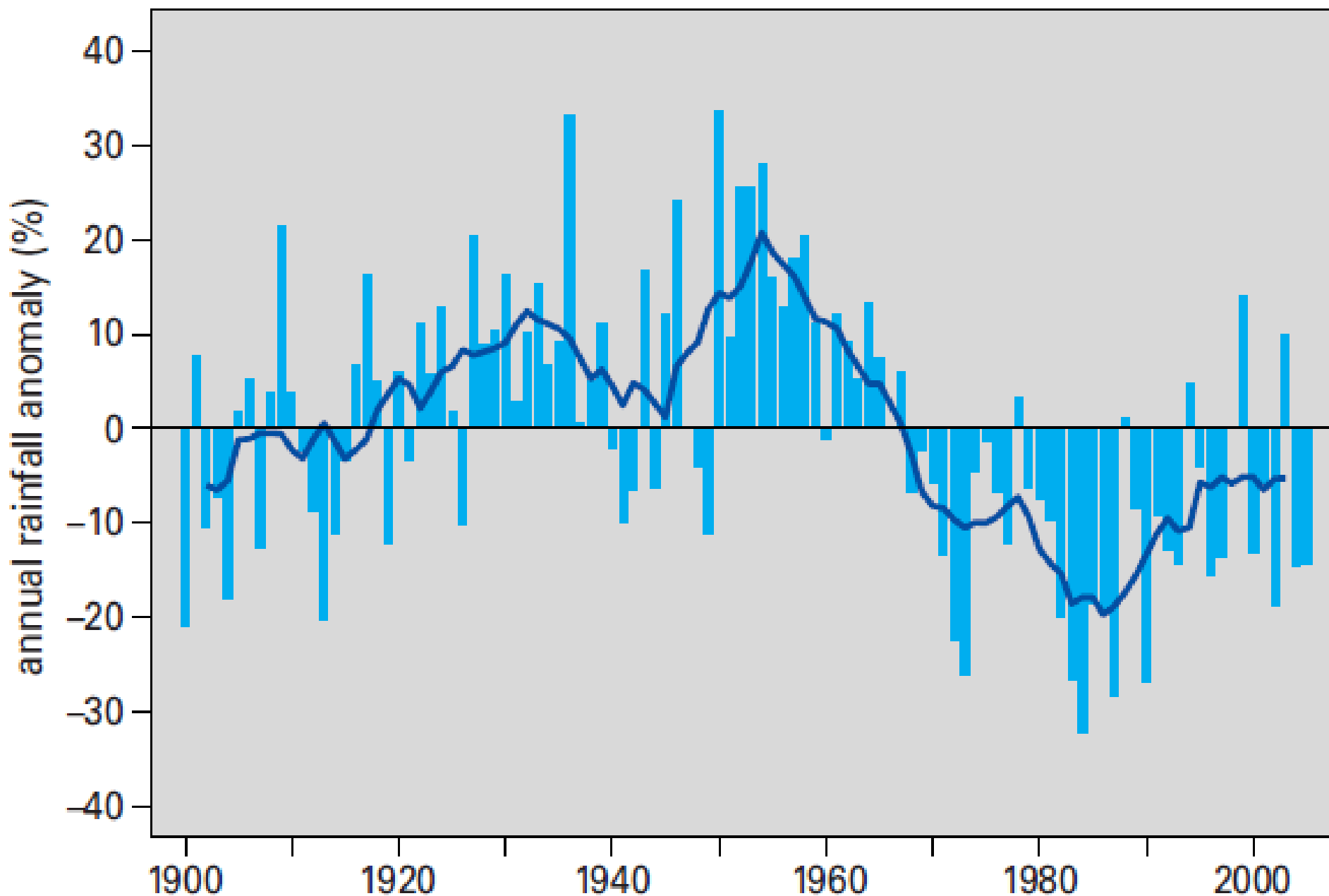
Změny rozšíření organismů sledují změny teploty, ale v posunu zaostávají; ptáci více než motýli

Klimatické změny v zimovištích

Summary of
Living on the edge:
Wetlands and birds in a changing Sahel

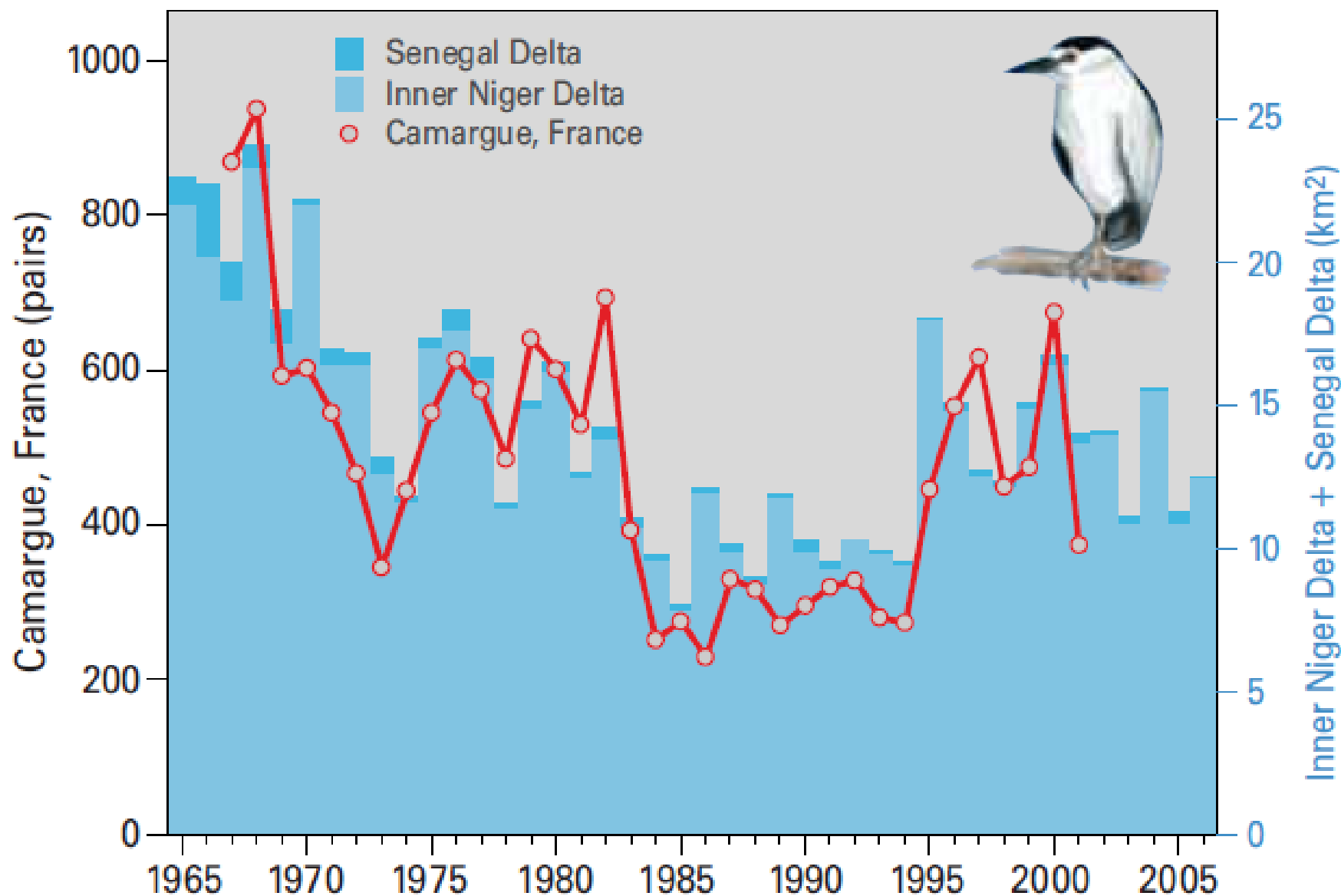
Klimatické změny v zimovištích

Klimatické změny v zimovištích

Klimatické změny v zimovištích

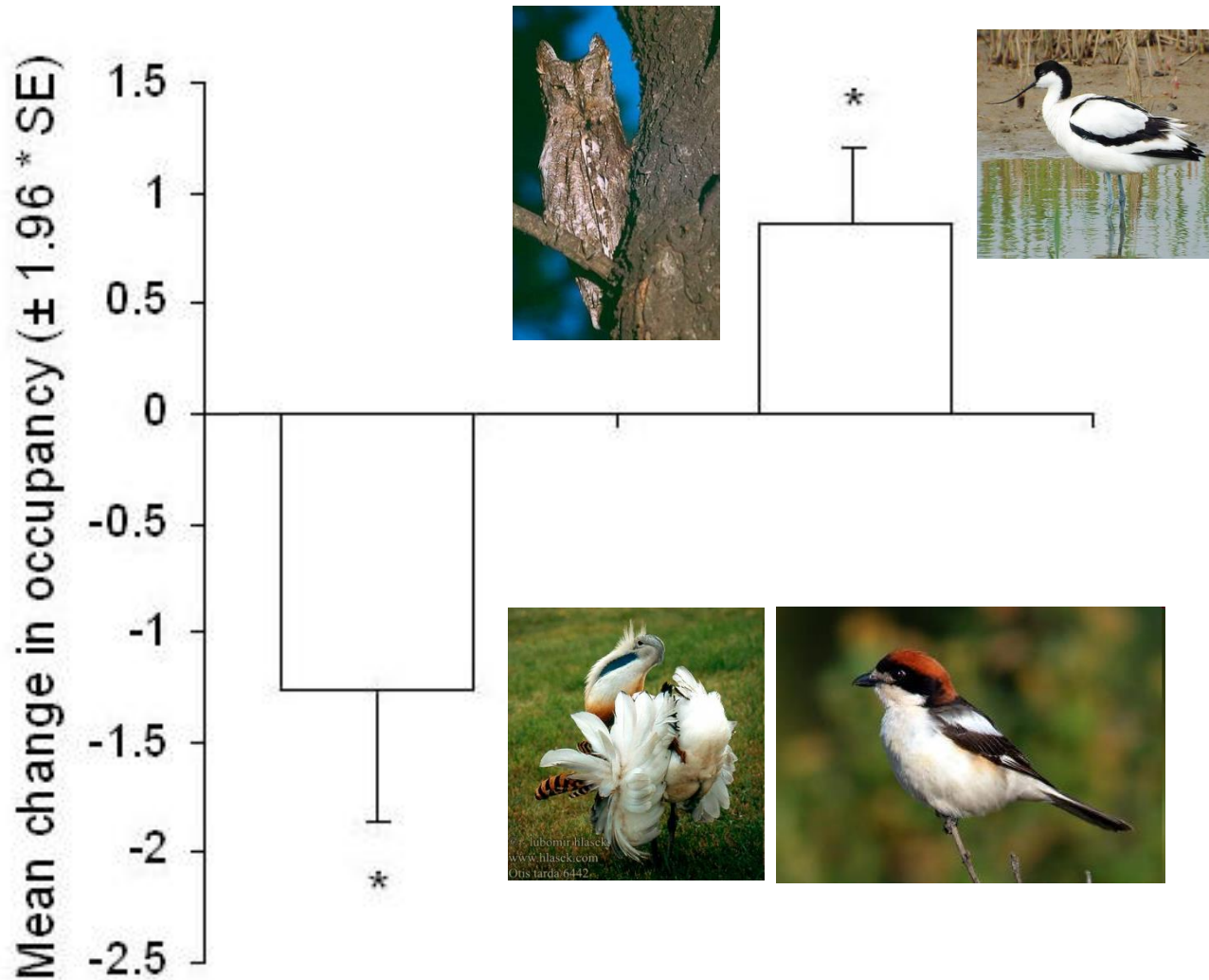
Interakce klimatických změn a loveckého tlaku

Garganey in the Inner Niger Delta are easy to capture in the weeks prior to the return migration, when most floodplains have dried out and the birds are concentrated in the few remaining wet areas.

Interakce klimatických a biotopových změn

Posun areálu umožněn pouze těm, kdo nemají nezničený biotop.

Jak řešit důsledky oteplování klimatu?

Umožnění druhům následovat svá klimatická optima

Jak řešit důsledky oteplování klimatu?

Odstranění dalších ohrožujících biodiverzitu 😊

Jak řešit důsledky oteplování klimatu?

Zlepšování mikroklimatu: rozptýlená zeleň.

Jak řešit důsledky oteplování klimatu?

Zlepšování mikroklimatu: voda v krajině.

Komu oteplení vyhovuje?

- stálým nebo brzy přilétajícím druhům
- druhům schopným výrazně urychlit dobu návratu ze zimoviště
- druhům schopným posunovat dobou hnízdění podle teploty
- druhům s více snůškami za rok
- druhům, které se mají kam šířit

Komu oteplení vadí?

- dálkovým migrantům
- druhům neschopným příliš posunovat dobu návratu ze zimoviště nebo dobu hnízdění
- druhům s jediným hnízděním za rok
- druhům, které jsou výrazně omezeny distribucí svých biotopů